

Informacja
o sytuacji spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych
w III kwartale 2018 r.

URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO
DEPARTAMENT SPÓŁDZIELCZYCH KAS OSZCZĘDNOŚCIOWO-KREDYTOWYCH i
INSTYTUCJI PŁATNICZYCH

Warszawa, styczeń 2019 r.

Spis treści

Rozdział 1 Najważniejsze uwagi i spostrzeżenia	3
Rozdział 2 Charakterystyka sektora skok.....	5
Rozdział 3 Aktywa - działalność kredytowa i inwestycyjna.....	7
Działalność kredytowa sektora	7
Pozostałe aktywa kas	14
Rozdział 4 Jakość portfela kredytowego	15
Sprzedaż wierzytelności.....	17
Rozdział 5 Sytuacja płynnościowa kas.....	18
Rozdział 6 Źródła finansowania działalności kas	20
Struktura depozytów	21
Rozdział 7 Fundusze własne i adekwatność kapitałowa	24
Rozdział 8 Efektywność pomocy z Kasy Krajowej	27
Rozdział 9 Wyniki sektora skok.....	30
Przychody.....	30
Koszty	31
Wynik finansowy	32
Rozdział 10 Wybrane dane charakteryzujące sytuację w sektorze skok.....	35
Spis tabel	38
Spis wykresów	40

Rozdział 1 Najważniejsze uwagi i spostrzeżenia

Raport zawiera informacje o sytuacji w sektorze spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych według stanu na koniec III kwartału 2018 r. Analizując dane sprawozdawcze stwierdzono, że nie wszystkie kasy uwzględniły w swojej sprawozdawczości uwagi i zastrzeżenia KNF, zgłaszane w wyniku ustaleń nadzoru analitycznego i inspekcyjnego. W związku z tym, faktyczny obraz sytuacji niektórych kas może się różnić od tej prezentowanej w sprawozdawczości.

Na koniec III kwartału 2018 r. działalność prowadziło 33 kasy, w porównaniu do końca 2017 r. ich liczba zmniejszyła się o jedną kasę, w związku z podjęciem przez Komisję Nadzoru Finansowego w maju 2018 roku decyzji o przejęciu SKOK Rafineria przez bank krajowy. Dodatkowo należy także odnotować, że na koniec III kwartału 2018 r. dwie kasy funkcjonowały z ustanowionym zarządcą komisarycznym.

Ze względu na trwające procesy restrukturyzacyjne w sektorze skok, prezentowane dane, także historyczne, w celu zachowania ich porównywalności zostały przedstawione przede wszystkim w odniesieniu do kas działających na koniec III kwartału 2018 roku. Natomiast dla zobrazowania procesów zachodzących w sektorze skok zaprezentowano także niektóre dane dotyczące kas działających na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych.

Na podstawie analizy danych sprawozdawczych kas prowadzących działalność na koniec III kwartału 2018 r. stwierdzono, że fundusze własne - obliczone zgodnie z ustawą z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (j.t. Dz. U. z 2017 r., poz. 2065 ze zm.; dalej: ustawa o skok) - wynosiły 362,12 mln zł i w stosunku do końca 2017 r. ich wartość wzrosła o 24,62 mln zł. Uwzględniając dodatkowo wyniki inspekcji przeprowadzonych w kasach przez UKNF oraz wnioski z prowadzonego nadzoru analitycznego, wartość funduszy niektórych kas powinna być jednak dodatkowo obniżona, a ich łączna wartość w całym sektorze prezentowana na poziomie nie wyższym niż 361,81 mln zł (wedle szacunków nadzoru, korekty powinny być dokonane w wysokości co najmniej (-) 0,31 mln zł).

Pamiętać przy tym należy, że ustalenia inspekcji oraz nadzoru analitycznego dotyczą m.in. wyceny ryzyka występującego w kasach oraz wielkości brakujących odpisów aktualizujących.

Współczynnik wypłacalności sektora skok na koniec III kwartału 2018 r. prezentowany był na poziomie 4,16%, a po uwzględnieniu ustaleń nadzoru analitycznego i inspekcyjnego jego wartość powinna kształtować się na poziomie również 4,16%. Jednakże w tym miejscu wskazać należy, że współczynnik wypłacalności dla sektora skok na koniec września 2018 r. liczony bez uwzględnienia dwóch Kas z głęboko ujemnymi funduszami własnymi (z których jedna przeszła już proces restrukturyzacyjny i została przejęta przez bank krajowy a druga taki proces przechodzi) kształtował się na poziomie 5,42% (powyżej ustawowego progu 5%).

W trzecim kwartale 2018 r. nie występowały okresowe naruszenia normy obowiązkowej rezerwy płynnej.

Kasy prowadzące działalność na koniec III kwartału 2018 r. wykazały w sprawozdawczości zysk w wysokości 16,43 mln zł, natomiast na koniec III kwartału 2017 r. zysk w wysokości 16,29 mln zł. Negatywny wpływ na wyniki kas miały: pogarszająca się jakość portfela kredytowo-pożyczkowego oraz spadek przychodów z działalności podstawowej, pomimo pozytywnego wpływu na wyniki kas przeprowadzających jednorazowe transakcje dotyczące zbycia portfeli kredytów przeterminowanych. Taka sytuacja jest niewątpliwie dużym problemem dla sektora, gdyż środki pomocowe z Kasy Krajowej są ograniczone, a niektóre kasy ponoszą straty na bieżącej działalności. Na podstawie analizy porównawczej dokonanej z wyłączeniem kas przejętych i w upadłości stwierdzono, że w okresie trzech kwartałów 2018 r. w sektorze skok nastąpił spadek wartości:

- aktywów o 418,98 mln zł, tj. o 4,09 %,
- depozytów o 411,68 mln zł, tj. o 4,25%,

przy jednoczesnym wzroście:

- portfela kredytowego netto o 92,75 mln zł, tj. 1,55%,
- portfela kredytowego brutto o 170,81 mln zł, tj. o 2,55%,
- portfela kredytów przeterminowanych o 113,70 mln zł, tj. o 8,3%,
- salda odpisów aktualizujących 95,73 mln zł, tj. o 13,46%,
- funduszy własnych o 24,62 mln zł, tj. o 7,29%.

W III kwartale 2018 r. odnotowano spadek zatrudnienia w kasach o 171 etatów oraz spadek liczby placówek o 71.

Na koniec III kwartału 2018 r. 22 kas objętych było postępowaniami naprawczymi, przy czym 3 kasy realizowały programy zaakceptowane przez Komisję Nadzoru Finansowego.

Rozdział 2 Charakterystyka sektora skok

Na koniec III kwartału 2018 r. działalność prowadziły 33 kasy i w stosunku do końca 2017 r. ich liczba zmniejszyła się o jeden podmiot. W grupie kas prowadzących działalność liczba placówek obniżyła się o 71 punkty sprzedażowe, tj. o 7,1%. Zmniejszeniu uległa liczba członków kas o 38,6 tys., tj. o 2,29%. Wartość depozytów w kasach prowadzących działalność obniżyła się o 411,7 mln zł, tj. o 4,25%.

W III kwartale 2018 r. zaobserwowano spadek liczby zadeklarowanych udziałów członkowskich o 0,91% do ok. 203,2 mln szt., co było przede wszystkim wynikiem rezygnacji z członkostwa przez dotychczasowych członków. Nieznacznie wzrosła średnia liczba udziałów przypadających na jednego członka kasy (o 1,41% do 123,3 szt. na 1 członka). Zmniejszeniu uległa wartość wpłaconego funduszu udziałowego - o 7,62%, tj. o 29,9 mln zł.

Tabela 1. Główne wielkości charakteryzujące sektor skok (kasy działające – 33 – na koniec III kwartału 2018 r.)

Wyszczególnienie	2017-09	2017-12	2018-03	2018-06	2018-09	Zmiana w okresie 9 miesięcy	Zmiana % w okresie 9 miesięcy
Liczba członków	1 696 378	1 687 050	1 675 014	1 666 557	1 648 426	-38 624	-2,29%
Liczba oddziałów i filii	1 008	1 000	959	941	929	-71	-7,10%
Liczba zadeklarowanych udziałów	204 789 725	205 101 707	203 069 003	203 170 853	203 226 061	-1 875 646	-0,91%
Liczba zadeklarowanych udziałów przypadająca na jednego członka	120,7	121,6	121,2	121,9	123,3	1,7	1,41%
Wpłacony fundusz udziałowy (w tys. zł)	371 527	392 341	385 269	386 666	362 460	-29 882	-7,62%
Fundusz zasobowy (w tys. zł)	124 817	124 903	124 986	69 803	69 866	-55 037	-44,06%
Liczba zatrudnionych	2 727	2 686	2 639	2 580	2 515	-171	-6,36%
Liczba członków na pracownika	622	628	635	646	655	27	4,34%
Fundusze własne według ustawy o skok (w tys. zł)	255 772	337 501	327 501	384 425	362 120	24 619	7,29%
Depozyty (w tys. zł)	9 786 994	9 694 322	9 576 258	9 376 071	9 282 638	-411 684	-4,25%
Kredyty i pożyczki brutto (w tys. zł)	6 810 221	6 697 739	6 756 542	6 868 357	6 868 552	170 813	2,55%
Odpis aktualizujący utworzony (w tys. zł)	808 106	711 332	781 554	809 634	807 062	95 730	13,46%
Kredyty i pożyczki netto (w tys. zł)	6 002 114	5 986 407	5 994 480	6 077 300	6 079 155	92 748	1,55%
Aktywa (w tys. zł)	10 195 603	10 246 443	10 109 781	9 892 120	9 827 461	-418 982	-4,09%

W III kwartale 2018 r. odnotowano wzrost wartości funduszy własnych w kasach prowadzących działalność o ok. 24,6 mln zł.

Średnia liczba zatrudnionych pracowników w przeliczeniu na placówki w sektorze wynosiła 2,7 etatu. Warto jednak zauważyć, że wiele placówek kas działa w formie punktów obsługi klienta, zatrudniających od 1 do 4 osób. Dodatkowo, część kas prowadzi działalność poprzez placówki franczyzowe lub pośredników na zasadach outsourcingu.

Porównując dane kas działających na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych w stosunku do końca 2017 r., liczba ich członków zmniejszyła się o 3,34% (przy zmniejszeniu liczby kas o jedną). Na koniec III kwartału 2018 r. jedna kasa zrzeszała przeciętnie 49,9 tys. członków (50,1 tys. na koniec 2017 r.). Sieć placówek w porównaniu z końcem 2017 r., wskutek likwidacji i przejęć, zmniejszyła się o 90 jednostek.

W końcu III kwartału 2018 r. przeciętnie na jedną kasę przypadało 28 placówek, a zatrudnienie w kasach w okresie ostatnich dziewięciu miesięcy zmniejszyło się o 9,33%.

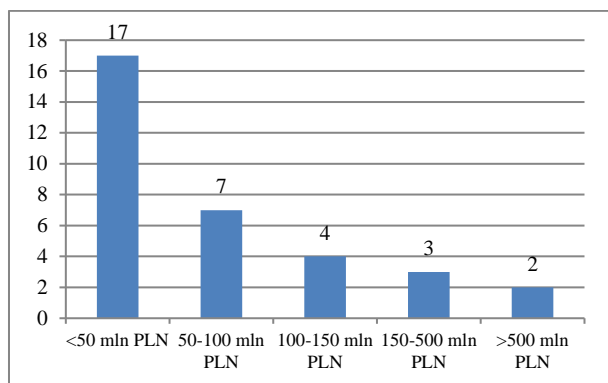
Suma bilansowa sektora skok wg ujęcia kas działających na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych na koniec III kwartału 2018 r. wyniosła 9 827 mln zł i w okresie ostatnich dziewięciu miesięcy zmniejszyła się o 4,96%, przy czym w kasach, które prowadziły działalność na koniec III kwartału 2018 r., przy czym aktywa uległy zmniejszeniu o 4,09% z uwagi na fakt, że w tym okresie jedna kasa zakończyła swoją działalność. W sektorze dominują kasy, których wartość aktywów nie przekracza 100 mln zł (24 kasy, w tej grupie 17 kas posiadało aktywa poniżej 50 mln zł, z czego 9 kas wykazywało aktywa poniżej 20 mln zł i spełniało ustawową definicję „małej kasy”). Kasy, których wartość aktywów wynosi poniżej 100 mln zł, posiadają łącznie 9,3% aktywów wszystkich działających kas. Natomiast wartość aktywów dwóch kas przekraczała 500 mln zł - łączna suma ich aktywów wynosiła 7 765 mln zł, co stanowiło ponad 79% aktywów sektora skok.

Tabela 2 Główne wielkości charakteryzujące sektor skok (kasy działające na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych)

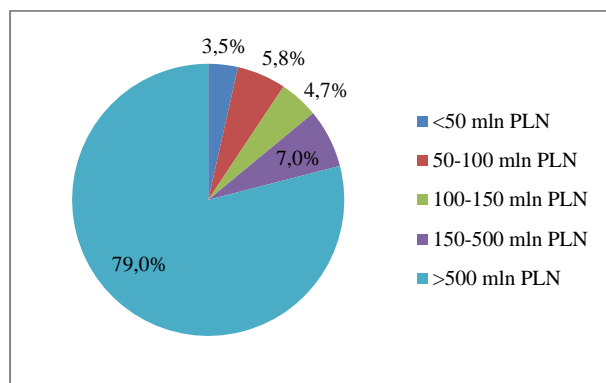
Wyszczególnienie	2016-12	2017-12	2018-09	Zmiana w okresie 9 miesięcy	Zmiana % w okresie 9 miesięcy
Liczba kas działających	40	34	33	-1	-2,94%
Liczba członków	1 925 948	1 705 338	1 648 426	-56 912	-3,34%
Liczba oddziałów i filii	1 232	1 019	929	-90	-8,83%
Liczba zadeklarowanych udziałów	153 323 560	206 878 054	203 226 061	-3 651 993	-1,77%
Liczba zadeklarowanych udziałów przypadająca na jednego członka	79,6	121,3	123	2	1,64%
Wpłacony fundusz udziałowy (w tys. zł)	479 324	445 597	362 460	-83 137	-18,66%
Fundusz zasobowy (w tys. zł)	174 914	125 422	69 866	-55 556	-44,30%
Liczba zatrudnionych	3 024	2 774	2 515	-259	-9,33%
Liczba członków na pracownika	637	615	655	40	6,57%
Fundusze własne według ustawy o skok (w tys. zł)	206 226	346 026	362 120	16 094	4,65%
Depozyty (w tys. zł)	10 942 737	9 805 400	9 282 638	-522 762	-5,33%
Kredyty i pożyczki brutto (w tys. zł)	7 393 266	6 799 819	6 868 552	68 733	1,01%
Odpis aktualizujący utworzony (w tys. zł)	1 122 056	754 620	807 062	52 442	6,95%
Kredyty i pożyczki netto (w tys. zł)	6 271 210	6 045 199	6 079 155	33 956	0,56%
Aktywa (w tys. zł)	11 323 031	10 340 510	9 827 461	-513 049	-4,96%

W niektórych kasach obserwuje się podwyższone ryzyko koncentracji związane z działalnością depozytową oraz kredytową, co wynika z małej liczby aktywnych członków oraz istotnie większej od średniej w sektorze wartości depozytu (3 346 zł) lub kredytu (13 536 zł). Wartość depozytów zgromadzonych przez sektor skok na koniec III kwartału 2018 r. wyniosła 9 283 mln zł i zmniejszyła się o 5,33 % w stosunku do końca 2017 r., przy czym w kasach, które prowadziły działalność na koniec III kwartału 2018 r., suma depozytów zmieniła się o 4,25% ze względu na fakt, iż liczba kas zmniejszyła się o jedną kasę. Przeciętnie wartość zgromadzonych na koniec III kwartału 2018 r. depozytów członków na jedną kasę wyniosła 281 mln zł i była o 7 mln zł niższa niż na koniec 2017 r.

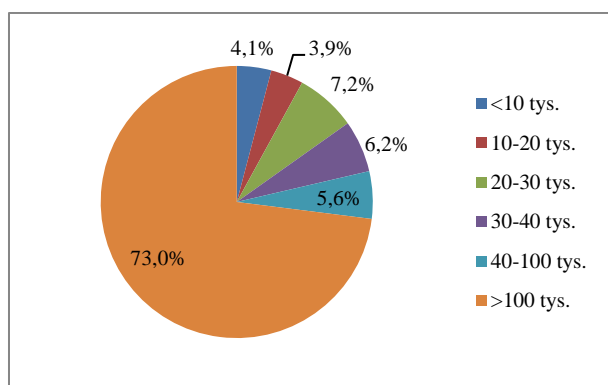
Wykres 1. Liczba kas w poszczególnych grupach z zastosowaniem kryterium - wielkość aktywów (dane na koniec III kwartału 2018 r.)

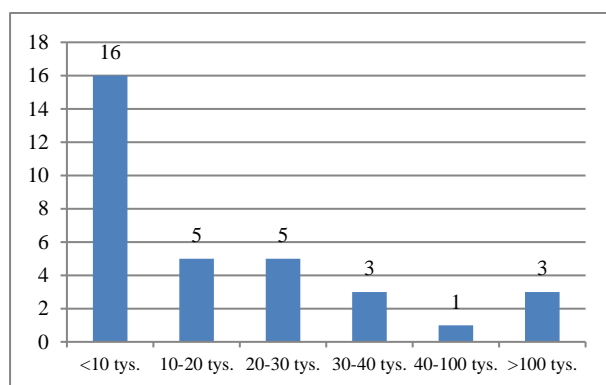
Wykres 2. Udziały poszczególnych grup kas w aktywach sektora SKOK (dane na koniec III kwartału 2018 r.)

Wykres 3. Udziały kas pogrupowanych wg liczby członków w ogólnej liczbie członków SKOK (dane na koniec III kwartału 2018 r.)

Wykres 4. Liczba kas w poszczególnych grupach z zastosowaniem kryterium liczby członków (dane na koniec III kwartału 2018 r.)

Rozdział 3 Aktywa - działalność kredytowa i inwestycyjna

Działalność kredytowa sektora

Zgodnie ze sprawozdawczością kas, na koniec III kwartału 2018 r. portfel kredytowy netto (tj. po pomniejszeniu o wartość utworzonych odpisów aktualizujących) wynosił 6 079 mln zł i był wyższy w stosunku do końca 2017 r. o 92,7 mln zł, co oznacza wzrost o ok. 1,55%. Portfel kredytowy netto stanowił ok. 61,9% wartości aktywów kas¹.

W strukturze portfela kredytowego według terminów zapadalności dominują należności z terminem zapadalności powyżej 12 miesięcy. Ich udział w portfelu należności kas wyniósł na koniec III kwartału 2018 r. 79,46% wartości całego portfela.

¹ Światowa Rada Związków Kredytowych, której członkiem są kasy, rekomenduje utrzymywanie 70%-80% aktywów w portfelu kredytowym.

Tabela 3. Wartość pożyczek udzielonych członkom przez kasy prowadzące działalność na koniec III kwartału 2018 r. (w tys. zł)

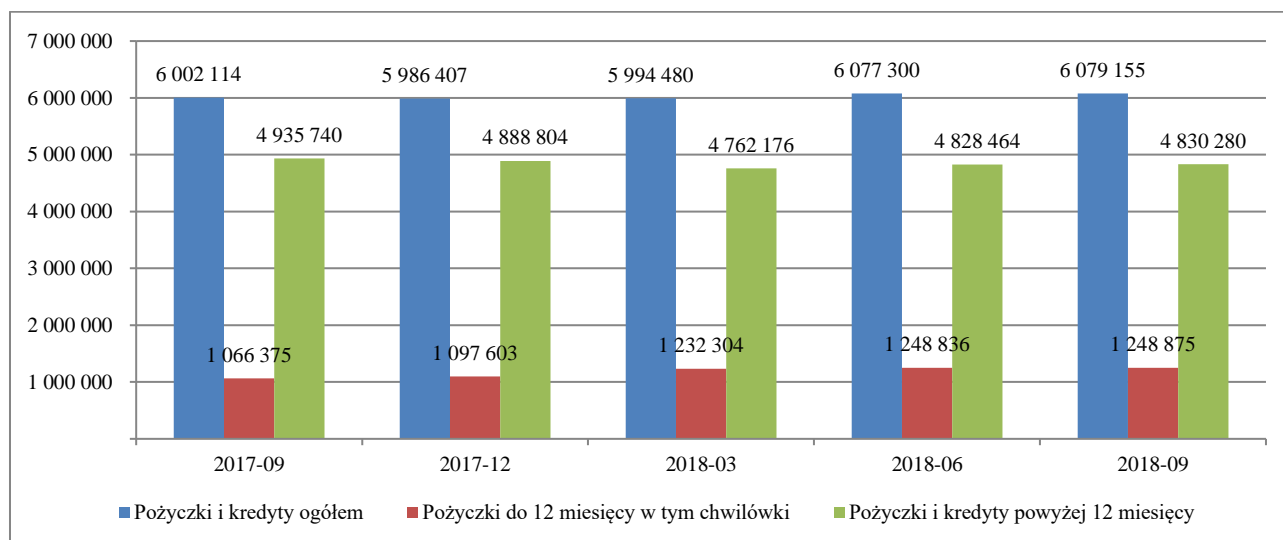
Wyszczególnienie	2017-09	2017-12	2018-03	2018-06	2018-09
Pożyczki i kredyty ogółem	6 002 114	5 986 407	5 994 480	6 077 300	6 079 155
Pożyczki do 12 miesięcy w tym chwilówki	1 066 375	1 097 603	1 232 304	1 248 836	1 248 875
Pożyczki i kredyty powyżej 12 miesięcy	4 935 740	4 888 804	4 762 176	4 828 464	4 830 280
% udział pożyczek i kredytów powyżej 12 miesięcy w kredytach ogółem	82,23%	81,67%	79,44%	79,45%	79,46%
% udział pożyczek i kredytów w aktywach kas	58,87%	58,42%	59,29%	61,44%	61,86%

Tabela 4 Wartość pożyczek udzielonych członkom przez kasy prowadzące działalność na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych (w tys. zł)

Wyszczególnienie	2016-12	2017-12	2018-09
Pożyczki i kredyty ogółem*	6 271 210	6 045 196	6 079 155
Pożyczki do 12 miesięcy, w tym chwilówki	1 224 108	1 056 484	1 248 875
Pożyczki i kredyty powyżej 12 miesięcy	5 047 101	4 988 712	4 830 280
% udział pożyczek i kredytów powyżej 12 miesięcy w kredytach ogółem	80,48%	82,52%	79,45%
% udział pożyczek i kredytów w aktywach kas	55,38%	58,46%	61,44%

*Wartość pożyczek i kredytów netto po uwzględnieniu odpisów aktualizujących.

Wykres 5. Struktura portfela kredytowego wg terminu zapadalności (w tys. zł) – kasy działające na koniec III kwartału 2018r.

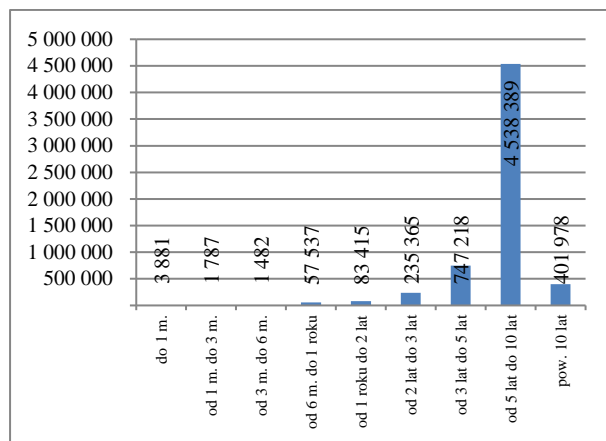
W strukturze terminowej portfela kredytowego według terminów pierwotnych (tj. okresów, na jakie zostały zawarte umowy) dominują kredyty udzielane na okres od 5 do 10 lat (74,75% portfela), przy czym wartość kredytów udzielonych na okres powyżej 5 lat stanowił na koniec III kwartału 2018 r. 81,38% wartości portfela kas. Po 2012 r., w związku z wejściem w życie ustawy o skok z 2009 r., struktura portfela kredytowego według terminów pierwotnych uległa wzrostowi. W roku 2013 udział kredytów z terminem pierwotnym powyżej 5 lat kształtował się na poziomie ok. 50%. Mając na uwadze niskie stopy procentowe, wydłużanie terminu okresu pożyczki lub kredytu pozwala na zwiększenie zdolności kredytowej klienta, gdyż wielkość raty miesięcznej

maleje. W tym miejscu wskazać jednak należy, że wydłużanie okresu kredytowania w długim okresie prowadzić może jednak do wzrostu ryzyka płynności w kasach, wynikającego z niedopasowania terminów zapadalności aktywów oraz wymagalności pasywów, zwłaszcza w kasach o niskich funduszach własnych, a także do wzrostu ryzyka kredytowego, gdyż w przypadku istotnego wzrostu stóp procentowych istnieje ryzyko, że część klientów nie będzie w stanie regulować na bieżąco swoich zobowiązań.

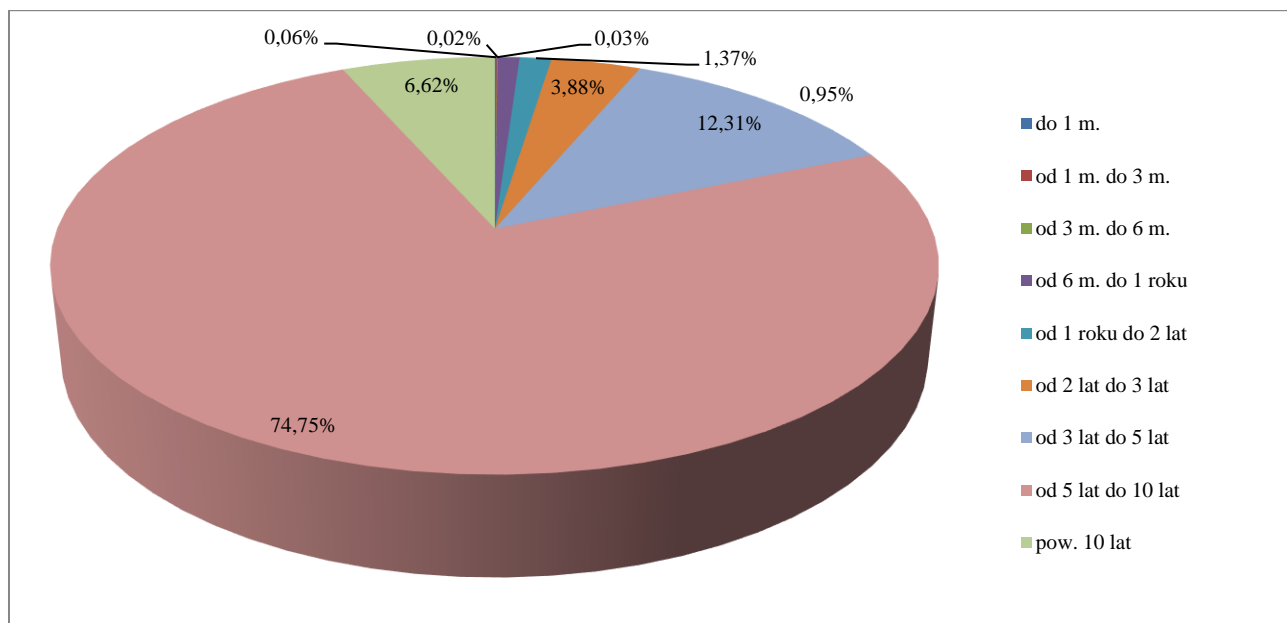
Tabela 5. Struktura portfela wg terminów pierwotnych (w tys. zł) – kasy działające na koniec III kwartału 2018r.

Wyszczególnienie	12.2016	12.2017	09.2018	Zmiana w okresie 9 miesięcy
do 1 m.	10 883	13 788	3 881	-9 907
od 1 m. do 3 m.	1 579	649	1 787	1 137
od 3 m. do 6 m.	5 078	1 433	1 482	49
od 6 m. do 1 roku	86 054	69 084	57 537	-11 547
od 1 roku do 2 lat	125 721	103 987	83 415	-20 573
od 2 lat do 3 lat	376 078	293 335	235 365	-57 970
od 3 lat do 5 lat	882 226	815 421	747 218	-68 204
od 5 lat do 10 lat	4 141 181	4 454 847	4 538 389	83 542
powyżej 10 lat	401 946	366 777	401 978	35 200
Razem	6 030 746	6 119 323	6 071 050	-48 272

Wykres 6. Struktura portfela wg terminów pierwotnych w tys. zł - kasy działające na koniec III kwartału 2018r.

Wykres 7. Struktura portfela kredytowego wg terminów pierwotnych (wrzesień 2018 r.) – kasy działające na koniec III kwartału 2018r.

W strukturze podmiotowej portfela kredytowego kas, na koniec III kwartału 2018 r. dominowały należności od osób fizycznych - ponad 98,84% wartości portfela. Około 0,7% stanowiły kredyty dla przedsiębiorców indywidualnych, a kredyty dla rolników indywidualnych stanowiły łącznie około 0,1% wartości portfela. Struktura podmiotowa portfela wynika głównie z ograniczeń ustawy o skok co do grup klientów, którzy mogli zostać członkami kas, a w konsekwencji mogli korzystać z ich usług².

² Do 27 października 2012 r. (data wejścia w życie ustawy o skok z 2009 r.) członkami kas mogli być wyłącznie osoby fizyczne.

Tabela 6. Struktura portfela kredytowego (ujęcie podmiotowe) w tys. zł – kasy działające na koniec III kwartału 2018r.

Wyszczególnienie	grudzień 2016		grudzień 2017		wrzesień 2018	
	Wartość kredytów netto	% udział	Wartość kredytów netto	% udział	Wartość kredytów netto	% udział
Duże przedsiębiorstwa	13	0,0%	0	0,0%	0	0,00%
MSP	5 227	0,1%	5 424	0,1%	5 252	0,09%
Przedsiębiorcy indywidualni	32 653	0,6%	28 008	0,5%	44 545	0,73%
Osoby prywatne	5 761 857	99,3%	5 945 082	99,3%	6 008 829	98,84%
Rolnicy indywidualni	1 481	0,0%	796	0,0%	5 635	0,09%
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	2 111	0,0%	7 097	0,1%	14 895	0,25%
Razem	5 803 342	100,0%	5 986 407	100,0%	6 079 155	100,00%

Porównując dane kas działających za poszczególne okresy sprawozdawcze, należy zwrócić uwagę, że struktura podmiotowa portfela kredytowego nie uległa zasadniczej zmianie, pomimo tego, że jedna kasa zakończyła działalność.

Tabela 7. Struktura portfela kredytowego (ujęcie podmiotowe) w tys. zł – kasy działające na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych

Wyszczególnienie	grudzień 2016		grudzień 2017		wrzesień 2018	
	Wartość kredytów netto	% udział	Wartość kredytów netto	% udział	Wartość kredytów netto	% udział
Duże przedsiębiorstwa	13	0,0%	0	0,0%	0	0,00%
MSP	5 377	0,1%	5 424	0,1%	5 252	0,09%
Przedsiębiorcy indywidualni	34 309	0,6%	28 009	0,5%	44 545	0,73%
Osoby prywatne	6 226 853	99,3%	6 003 871	99,3%	6 008 829	98,84%
Rolnicy indywidualni	1 481	0,0%	796	0,0%	5 635	0,09%
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	3 176	0,1%	7 097	0,1%	14 895	0,25%
Razem*	6 271 210	100,0%	6 045 196	100,0%	6 079 155	100,00%

*Różnice pomiędzy sumą zaprezentowaną wg stanu na grudzień 2016 r. oraz grudzień 2017 r. w tabeli nr 6 oraz tabeli nr 7 w zakresie salda udzielonych kredytów wynikają z błędnie sporządzonej sprawozdawczości przez kasy na ówczesny moment.

Z analizy struktury przedmiotowej portfela kredytowego kas wynika, że na koniec III kwartału 2018 r. 92,8% stanowiły kredyty konsumpcyjne, w tym głównie gotówkowe, 5,47% - kredyty na nieruchomości³, 0,85% - kredyty w rachunku bieżącym, a 0,38% - kredyty operacyjne i inwestycyjne.

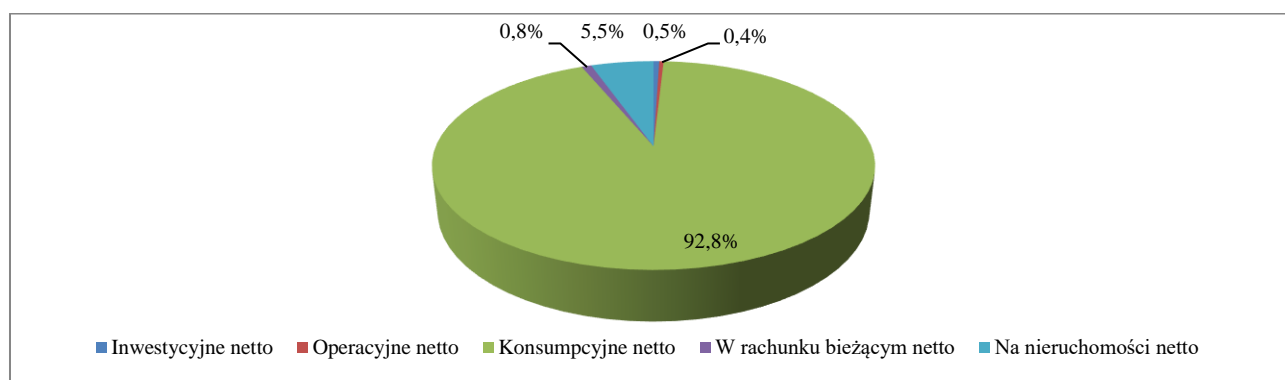
³ Zgodnie z instrukcją uzupełniającą do tabel sprawozdawczych, do kredytów na nieruchomości zaliczane są:

- kredyty na nieruchomości mieszkaniowe
- kredyty na nieruchomości komercyjne - są to kredyty i pożyczki na zakup lub budowę powierzchni biurowej.
- kredyty na nieruchomości pozostałe – kredyty i pożyczki na nabycie, budowę, przebudowę, rozbudowę lub nadbudowę budynku, budowli, lokalu stanowiącego odrębną nieruchomość lub nabycie spółdzielczego prawa do lokalu o przeznaczeniu gospodarczym, publicznym, bądź użytkowym oraz na nabycie gruntu lub prawa wieczystego użytkowania gruntu pod budowę budynku lub budowli o przeznaczeniu gospodarczym, publicznym lub użytkowym.

Tabela 8. Struktura portfela kredytowego (ujęcie przedmiotowe) w tys. zł – kasy działające na koniec III kwartału 2018 r.

Wyszczególnienie	grudzień 2016		grudzień 2017		wrzesień 2018	
	Wartość kredytów	% udział	Wartość kredytów	% udział	Wartość kredytów	% udział
Inwestycyjne netto	8 776	0,15%	8 847	0,15%	30 373	0,50%
Operacyjne netto	26 044	0,45%	22 871	0,38%	23 102	0,38%
Konsumpcyjne netto	5 313 517	91,56%	5 557 599	92,84%	5 641 439	92,80%
W rachunku bieżącym netto	72 401	1,25%	59 387	0,99%	51 547	0,85%
Na nieruchomości netto	382 603	6,59%	337 703	5,64%	332 694	5,47%
Razem	5 803 342	100,00%	5 986 407	100,00%	6 079 155	100,00%

Wykres 8. Udziały poszczególnych rodzajów kredytów w portfelu kredytowym (wrzesień 2018 r.) – kasy działające na koniec III kwartału 2018 r.

Według danych sprawozdawczych kas, nastąpiła nieznaczna zmiana w strukturze portfela pod względem produktowym, tj. spadek udziału kredytów na nieruchomości. Związane jest to także z faktem, iż kasy, które zakończyły działalność, w większym stopniu były zaangażowane w ten rodzaj produktów.

Tabela 9. Struktura portfela kredytowego (ujęcie przedmiotowe) w tys. zł – kasy działające na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych

Wyszczególnienie	grudzień 2016		grudzień 2017		wrzesień 2018	
	Wartość kredytów	% udział	Wartość kredytów	% udział	Wartość kredytów	% udział
Inwestycyjne netto	10 417	0,17%	9 699	0,16%	30 373	0,50%
Operacyjne netto	27 265	0,43%	22 871	0,38%	23 102	0,38%
Konsumpcyjne netto	5 737 180	91,48%	5 610 503	92,81%	5 641 439	92,80%
W rachunku bieżącym netto	80 714	1,29%	59 421	0,98%	51 547	0,85%
Na nieruchomości netto	415 633	6,63%	342 703	5,67%	332 694	5,47%
Razem*	6 271 210	100,00%	6 045 196	100,00%	6 079 155	100,00%

*Różnice pomiędzy poszczególnymi raportami w zakresie salda udzielonych kredytów wynikają z błędnie sporządzonej sprawozdawczości przez kasy, przy czym nie wszystkie błędy do daty sporządzenia raportu zostały przez kasy skorygowane.

W strukturze wartościowej portfela kredytowego kas dominują kredyty o wartości od 10 tys. zł do 50 tys. zł, które stanowiły na koniec III kwartału 2018 r. 61,28% wartości całego portfela. Jednocześnie utrzymywał się udział portfela kredytów i pożyczek o kwocie powyżej 100 tys. zł (6,81% wartości całego portfela). Na uwagę zasługuje stały spadek liczby prowadzonych rachunków kredytowych, pomimo wzrostu wartości portfela w 2016 i 2017 roku.

Tabela 10. Struktura portfela kredytowego – kasy działające na koniec III kwartału 2018 r.

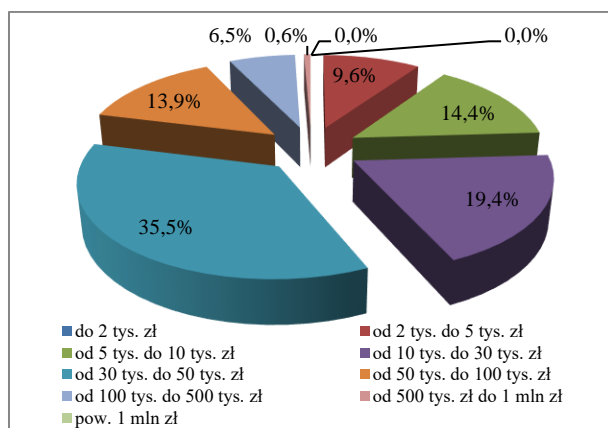
Wyszczególnienie	grudzień 2016			grudzień 2017			wrzesień 2018		
	Liczba	Wartość (tys. zł)	W tym restrukturyzacje	Liczba	Wartość (tys. zł)	W tym restrukturyzacje	Liczba	Wartość (tys. zł)	W tym restrukturyzacje
Razem	496 750	5 920 994	310 815	477 157	6 061 226	207 036	448 504	6 071 050	430 712
do 2 tys. zł	72 756	41 177	462	63 986	38 038	1071	43 169	27 596	272
od 2 do 5 tys. zł	82 785	173 070	3 197	71 438	154 644	2 305	64 616	136 697	2 855
od 5 do 10 tys. zł	98 145	481 509	11 592	94 741	481 151	8 250	86 782	420 050	15 612
od 10 do 30 tys. zł	157 042	1 957 332	82 606	159 368	2 060 408	61 888	159 297	2 003 252	117 755
od 30 do 50 tys. zł	55 785	1 535 409	81 584	57 063	1 600 887	49 803	62 446	1 717 368	124 190
od 50 do 100 tys. zł	27 549	1 343 161	86 364	27 883	1 350 612	45 975	29 293	1 352 771	118 953
od 100 do 500 tys. zł	2 580	327 323	35 228	2 614	319 982	28 153	2 826	344 354	35 553
od 500 tys. zł do 1 mln zł.	79	23 168	6 089	40	18 773	5 609	45	20 008	5 237
pow. 1 mln zł	29	38 845	3 693	24	36 731	3 982	30	48 955	10 285

Porównując dane kas działających na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych, należy zwrócić uwagę, że nastąpiła także zmiana w koncentracji portfela kredytowego. Kasy, które zakończyły działalność, miały w swoich portfelach znacząco większy udział kredytów wysokokwotowych. Udział kredytów powyżej 100 tys. zł spadł do 6,81% na koniec III kwartału 2018 r.

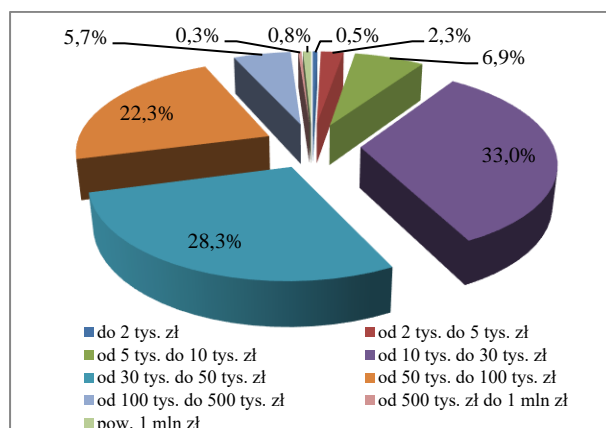
Tabela 11. Struktura portfela kredytowego – kasy działające na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych

Wyszczególnienie	grudzień 2016			grudzień 2017			wrzesień 2018		
	Liczba	Wartość (tys. zł)	W tym restrukturyzacje	Liczba	Wartość (tys. zł)	W tym restrukturyzacje	Liczba	Wartość (tys. zł)	W tym restrukturyzacje
Razem	528 329	6 325 474	325 011	479 698	6 119 323	211 082	448 504	6 071 050	430 712
do 2 tys. zł	80 451	45 217	498	64 166	40 294	1078	43 169	27 596	272
od 2 do 5 tys. zł	87 946	187 875	3 318	71 713	160 225	2 557	64 616	136 697	2 855
od 5 do 10 tys. zł	103 258	511 118	11 843	95 134	488 626	9 117	86 782	420 050	15 612
od 10 do 30 tys. zł	166 135	2 079 650	83 807	160 183	2 083 089	63 856	159 297	2 003 252	117 755
od 30 do 50 tys. zł	58 707	1 614 225	83 072	57 423	1 608 771	50 071	62 446	1 717 368	124 190
od 50 do 100 tys. zł	28 806	1 405 547	88 025	28 156	1 355 154	46 364	29 293	1 352 771	118 953
od 100 do 500 tys. zł	2 890	377 670	40 452	2 845	327 515	28 398	2 826	344 354	35 553
od 500 tys. zł do 1 mln zł.	90	30 354	7 202	48	18 892	5 659	45	20 008	5 237
pow. 1 mln zł	46	73 818	6 794	30	36 757	3 982	30	48 955	10 285

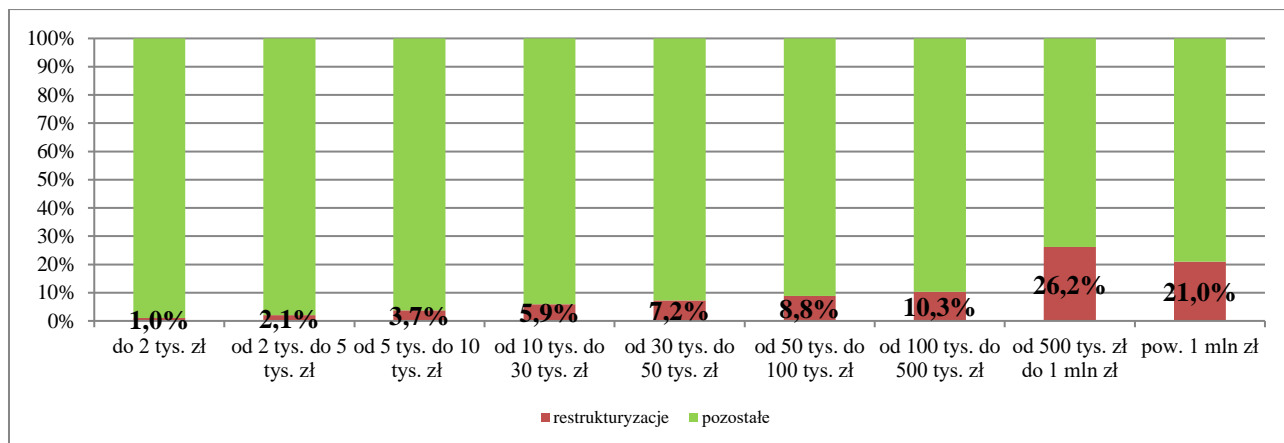
Wykres 9. Struktura portfela kredytowego wg liczby rachunków (wrzesień 2018 r.) – kasy działające

Wykres 10. Struktura portfela kredytowego wg kwoty (wrzesień 2018 r.) – kasy działające

Wykres 11. Udział kredytów i pożyczek restrukturyzowanych w portfelu (wrzesień 2018 r.) – kasy działające

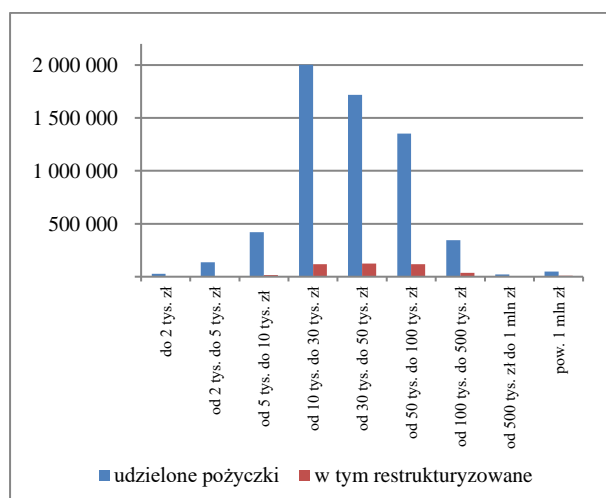

Stosunkowo niewysoki jest w kasach udział należności restrukturyzowanych, które stanowiły około 7% wartości całego portfela kredytowego. Jednocześnie kredyty restrukturyzowane o wartości jednostkowej powyżej 100 tys. zł stanowiły 11,86% portfela restrukturyzowanego.

Tabela 12. Struktura portfela restrukturyzowanego (wrzesień 2018 r.) – kasy działające

	Ilość	Wartość tys. zł	Udział
Restrukturyzacje	25 462	430 712	100,00%
do 2 tys. zł	508	272	0,06%
od 2 do 5 tys. zł	1 750	2 855	0,66%
od 5 do 10 tys. zł	3 785	15 612	3,62%
od 10 do 30 tys. zł	10 568	117 755	27,34%
od 30 do 50 tys. zł	5 320	124 190	28,83%
od 50 do 100 tys. zł	3 016	118 953	27,62%
od 100 do 500 tys. zł	344	35 553	8,25%
od 500 zł do 1 mln zł	12	5 237	1,22%
pow. 1 mln zł	159	10 285	2,39%

Wykres 12. Struktura portfela restrukturyzowanego w tys. zł (wrzesień 2018 r.) – kasy działające

Pozostałe aktywa kas

Pozostałe aktywa kas (zdefiniowane dla potrzeb niniejszej analizy jako suma środków pieniężnych zgromadzonych w kasach, na lokatach w Kasie Krajowej, bankach oraz portfele instrumentów dłużnych i kapitałowych) na koniec III kwartału 2018 r. wynosiły 2 800 mln zł i były o 615 mln zł niższe w stosunku do wielkości wykazywanej na koniec 2017 roku.

Tabela 13. Struktura pozostałych aktywów kas w tys. zł – kasy działające na koniec III kwartału 2018 r.

Wyszczególnienie	grudzień 2016		grudzień 2017		wrzesień 2018	
	Wartość netto	% udział krótkoterminowych aktywów	Wartość netto	% udział krótkoterminowych aktywów	Wartość netto	% udział krótkoterminowych aktywów
Długoterminowe aktywa finansowe	1 236 841		1 208 756		1 301 757	
a) udziały i akcje	830 504	67,15%	701 239	58,01%	697 869	53,61%
b) dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe	113 397	9,17%	118 311	9,79%	123 240	9,47%
c) lokaty w Kasie Krajowej	292 939	23,68%	389 206	32,20%	480 648	36,92%
Krótkoterminowe aktywa finansowe	2 588 890		2 207 191		1 498 736	
a) udziały i akcje	158	0,01%	0	0,00%	0	0,00%
b) dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe	11 896	0,46%	9 325	0,42%	5 989	0,40%
c) inne krótkoterminowe aktywa finansowe	302 623	11,69%	322 560	14,61%	0	0,00%
d) środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	732 139	28,28%	652 598	29,57%	334 888	22,34%
- środki pieniężne w kasie i na rachunkach	370 920	14,33%	309 819	14,04%	324 636	21,66%
- inne środki pieniężne	106 253	4,10%	100 127	4,54%	36	0,00%
- inne aktywa pieniężne	254 966	9,85%	242 651	10,99%	10 216	0,68%
e) lokaty w Kasie Krajowej	1 542 073	59,57%	1 222 708	55,40%	1 157 860	77,26%

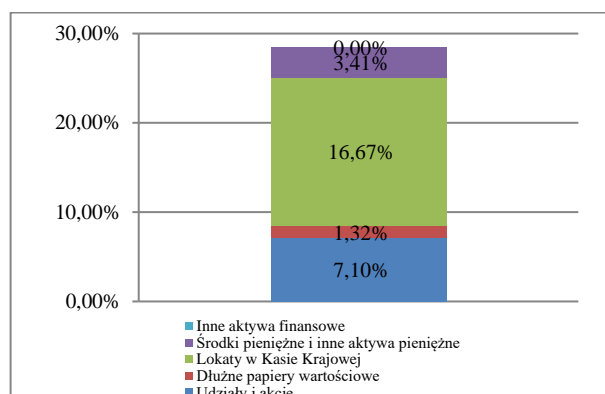
W aktywach finansowych kas na koniec III kwartału 2018 r. dominowały lokaty w Kasie Krajowej (16,67% aktywów kas), ich wartość wynosiła 1 638 mln zł. Istotną pozycję stanowiły również akcje i udziały (7,10%). W III kwartale 2018 r. wzrosła nieznacznie wartość dłużnych papierów wartościowych - o 2 mln zł do kwoty 129 mln zł. Łączna wartość dłużnych papierów wartościowych na koniec III kwartału 2018 r. stanowiła 1,32% wartości aktywów kas i w portfelu tym dominowały obligacje Skarbu Państwa (126,2 mln zł).

Pomimo ograniczeń wynikających z art. 37 ustawy o skok w zakresie inwestowania środków pieniężnych, udziały i akcje kas w podmiotach o różnej formie prawnej na koniec III kwartału 2018 r. stanowiły 53,61% finansowych aktywów długoterminowych. Ogółem wartość udziałów i akcji stanowiła 7,10% aktywów kas. Posiadane przez niektóre kasy pakiety akcji i udziałów pochodziły głównie z transakcji wniesienia aportem do nowo utworzonych spółek celowych majątku tych kas, a także – wydzielonych ze struktur kas – zorganizowanych części przedsiębiorstw.

Tabela 14. Udział poszczególnych składników aktywów finansowych w aktywach ogółem tys. zł (wrzesień 2018 r.) – kasy działające

Składniki aktywów finansowych	Wartość	% udział w aktywach ogółem
udziały i akcje	697 869	7,10%
dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe	129 229	1,32%
lokaty w Kasie Krajowej	1 638 508	16,67%
środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	334 888	3,41%
inne aktywa finansowe	0	0,00%
Aktywa ogółem	9 827 461	

Wykres 13. Udział poszczególnych składników aktywów finansowych w aktywach ogółem (wrzesień 2018 r.) – kasy działające

Rozdział 4 Jakość portfela kredytowego

Zgodnie ze sprawozdawczością kas, wartość kredytów przeterminowanych⁴ na koniec III kwartału 2018 r. wynosiła 1 485 mln zł (tj. 21,63% portfela kredytowego brutto), z czego 683 mln zł (ok. 9,95%) stanowiły kredyty, których okres przeterminowania wynosił powyżej 12 miesięcy. W okresie III kwartału 2018 roku kasy dokonały sprzedaży portfeli wierzytelności kredytowych o wartości 291 mln zł, z czego 232 mln zł stanowiły kredyty przeterminowane powyżej 12 miesięcy.

Tabela 15. Kredyty i pożyczki ze stwierdzoną utratą wartości w tys. zł – kasy działające na koniec III kwartału 2018r.

Wyszczególnienie	grudzień 2016		grudzień 2017		wrzesień 2018		zmiana w okresie 9 miesięcy
	Wartość	Udział	Wartość	Udział	Wartość	Udział	
Pożyczki i kredyty brutto	6 800 932	100,00%	6 697 739	100,00%	6 868 552	100,00%	170 813
Pożyczki i kredyty nieprzeterminowane	5 104 538	75,06%	5 325 552	79,51%	5 382 660	78,37%	57 108
Pożyczki i kredyty przeterminowane	1 696 394	24,94%	1 372 187	20,49%	1 485 892	21,63%	113 705
Pożyczki i kredyty przeterminowane pon. 3 mies.	557 462	8,20%	530 116	7,91%	458 233	6,67%	-71 883
Pożyczki i kredyty przeterminowane od 3 do 12 mies.	282 560	4,15%	288 642	4,31%	344 128	5,01%	55 486
Pożyczki i kredyty przeterminowane pow. 12 mies.	856 371	12,59%	553 429	8,26%	683 531	9,95%	130 102
Odpis aktualizujący utworzony	997 590	X	711 332	X	807 062	X	95 730

Uwagę zwraca wzrost wartości kredytów przeterminowanych w portfelu kas prowadzących działalność na koniec III kwartału 2018 roku o 113,7 mln zł do kwoty 1 485,9 mln zł, tj. o 8,29%. Kasy na koniec III kwartału 2018 r. utworzyły odpisy aktualizujące należności w wysokości ok. 807 mln zł, które stanowiły prawie 78,53% wartości portfela kredytowego zagrożonego⁵ i ok. 54,31% wartości portfela kredytów przeterminowanych.

⁴ Za „Pożyczki i kredyty przeterminowane” uznano wszystkie kredyty, które mają opóźnienie w płatności min. 1 dzień.

⁵ Za „Pożyczki i kredyty zagrożone” uznano wszystkie kredyty, które mają opóźnienie w płatności min. 3 miesiące.

Tabela 16 Kredyty i pożyczki ze stwierdzoną utratą wartości w tys. zł – kasy działające wg poszczególnych okresów sprawozdawczych

Wyszczególnienie	grudzień 2016		grudzień 2017		wrzesień 2018		zmiana w okresie 9 miesięcy
	Wartość	Udział	Wartość	Udział	Wartość	Udział	
Pożyczki i kredyty brutto	7 393 266	100,00%	6 799 818	100,00%	6 868 552	100,00%	68 734
Pożyczki i kredyty nieprzeterminowane	5 505 740	74,47%	5 373 294	79,02%	5 382 660	78,37%	9 366
Pożyczki i kredyty przeterminowane	1 887 526	25,53%	1 426 524	20,98%	1 485 892	21,63%	59 368
Pożyczki i kredyty przeterminowane pon. 3 mies.	595 246	8,05%	540 911	7,95%	458 233	6,67%	-82 678
Pożyczki i kredyty przeterminowane od 3 do 12 mies.	321 659	4,35%	300 873	4,42%	344 128	5,01%	43 255
Pożyczki i kredyty przeterminowane pow. 12 mies.	970 622	13,13%	584 741	8,60%	683 531	9,95%	98 790
Odpis aktualizujący utworzony	1 122 056	X	754 622	X	807 062	X	52 440

Porównując dane kas działających na koniec każdego okresu sprawozdawczego zauważyć należy, iż w trzecim kwartale 2018 r. nastąpił wzrost wartości portfela kredytowego brutto o ponad 68 mln zł. Zwiększeniu uległa także kwota kredytów przeterminowanych o ponad 59 mln zł. Przy czym najbardziej wzrosła kwota przeterminowana powyżej 12 miesięcy – wzrost o 98,7 mln zł i jednocześnie zmniejszyła się kwota pożyczek i kredytów przeterminowanych poniżej 3 miesięcy o 82,6 mln zł. Związane to było głównie ze stale utrzymującym się znaczącym ryzykiem kredytowym w kasach, które pomimo dobrej koniunktury gospodarczej jest na wyższym poziomie niż w innych instytucjach finansowych.

Wykres 14. Udział pożyczek i kredytów z utratą wartości w portfelu kredytowym na koniec III kwartału 2018 r. – kasy działające

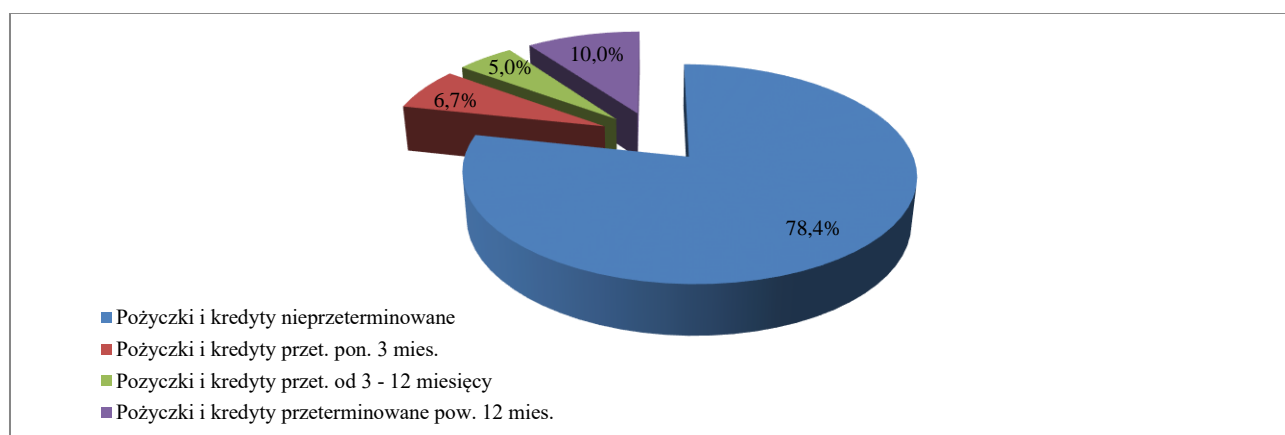
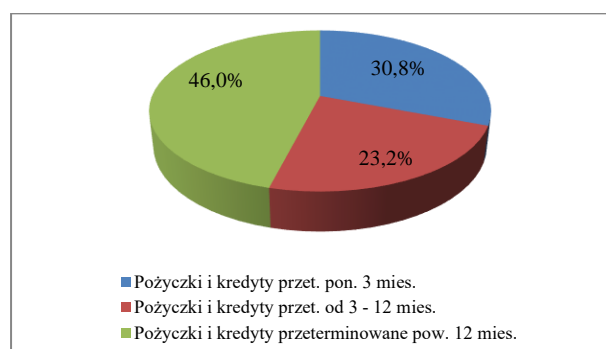

Tabela 17. Kredyty i pożyczki przeterminowane w podziale na okresy przeterminowania w tys. zł (wrzesień 2018 r.) – kasy działające

Wyszczególnienie	Wartość	Udział
Pożyczki i kredyty przeterminowane pon. 3 mies.	458 233	30,84%
Pożyczki i kredyty przeterminowane od 3 do 12 mies.	344 128	23,16%
Pożyczki i kredyty przeterminowane pow. 12 mies.	683 531	46,00%
Pożyczki i kredyty przeterminowane ogółem	1 485 892	100,00%

Wykres 15. Udział pożyczek i kredytów przeterminowanych w podziale na okresy (wrzesień 2018 r.) – kasy działające

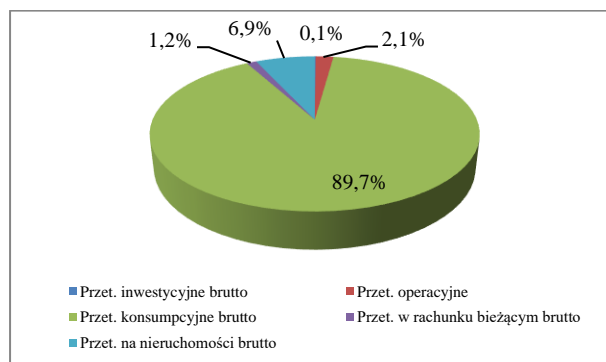

W portfelu kredytowym przeterminowanym – zgodnie z informacjami sprawozdawczymi kas – znaczące pozycje zajmują pożyczki i kredyty konsumpcyjne i na nieruchomości; stanowiły one odpowiednio 93,4% i 7,2% wartości portfela kredytów przeterminowanych.

Tabela 18. Struktura kredytów przeterminowanych w podziale na rodzaje w tys. zł (wrzesień 2018 r.) – kasy działające

Wyszczególnienie	Wielkość	Udział % w portfelu kredytów zagrożonych
Inwestycyjne	1 495	0,10%
Operacyjne	30 949	2,17%
Konsumpcyjne	1 333 110	93,39%
W rachunku bieżącym	17 189	1,20%
Na nieruchomości	103 148	7,23%
Suma kredytów przeterminowanych	1 427 394	100,00%

Wykres 16. Udział poszczególnych rodzajów kredytów przeterminowanych w portfelu (wrzesień 2018 r.) – kasy działające

Struktura podmiotowa pożyczek i kredytów przeterminowanych odzwierciedla strukturę podmiotową portfela. Największy udział (97,5%) na datę analizy stanowiły kredyty udzielone osobom fizycznym.

Tabela 19. Struktura kredytów przeterminowanych w podziale podmiotowym (wrzesień 2018 r.) – kasy działające

Wyszczególnienie kredytów przeterminowanych w podziale na podmioty	Kredyty i pożyczki brutto (tys. zł)	Kredyty i pożyczki przeterminowane brutto (tys. zł)	Udział % w portfelu kredytów	Udział % w portfelu kredytów przeterminowanych
Duże przedsiębiorstwa			0,00%	0,00%
Małe i średnie przedsiębiorstwa	12 636	8 276	65,50%	0,56%
Przedsiębiorcy indywidualni	61 491	23 231	37,78%	1,56%
Osoby prywatne	6 769 501	1 448 472	21,40%	97,48%
Rolnicy indywidualni	10 029	5 869	58,52%	0,39%
Instytucje niekomercyjne	14 895	43	0,29%	0,00%
Ogółem	6 868 552	1 485 892	21,63%	100,00%

W III kwartale 2018 r. wartość kredytów przeterminowanych wzrosła a najgorszą jakość portfela kredytowego stanowią kredyty dla małych i średnich firm oraz rolników indywidualnych. Znaczący udział należności przeterminowanych w portfelu kredytowym powoduje, że sytuacja niektórych kas nie poprawia się, pomimo obniżenia kosztów bieżących oraz otrzymania pomocy finansowej z Kasy Krajowej.

Najlepsza jakość portfela należności na tle całego sektora skok jest w kasach o charakterze lokalnym, działających przy zakładach pracy (kredyty zagrożone nie przekraczają 1% wartości całego portfela), gdzie występuje rzeczywista więź między członkami.

Sprzedż wierzytelności

Według danych sprawozdawczych, od momentu objęcia przez KNF nadzoru nad sektorem SKOK, wartość brutto sprzedanych portfeli kredytów i pożyczek kas prowadzących działalność na koniec III kwartale 2018 r. wyniosła 4 027 mln zł i wzrosła w stosunku do końca 2017 r. o 291 mln zł, tj. o ponad 7,8%. Największą część

sprzedanego portfela stanowiły wierzytelności przeterminowane powyżej 3 miesiące (98,5%), z tego ok. 78,8% stanowiły należności przeterminowane powyżej 12 miesięcy. Wartość netto (po uwzględnieniu utworzonego odpisu aktualizującego na datę sprzedaży) portfela sprzedanych wierzytelności wynosiła 1 002 mln zł.

Tabela 20. Struktura sprzedanych wierzytelności – kasy działające na koniec III kwartału 2018 r.

Wyszczególnienie	Wartość sprzedanych wierzytelności ogółem (w tys.)	Udział %	Wartość sprzedana w 2018 r. (tys. zł)
Wartość brutto sprzedanych kredytów, w tym	4 027 925	100%	291 409
Kredyty nieprzeterminowane	31	0,00%	31
Kredyty przeterminowane do 3 miesięcy	59 001	1,46%	1 771
Kredyty przeterminowane od 3 do 12 miesięcy	790 079	19,62%	59 077
Kredyty przeterminowane powyżej 12 miesięcy	3 180 021	78,95%	232 289
Wartość netto sprzedanych kredytów	1 002 534	X	72 487

Rozdział 5 Sytuacja płynnościowa kas

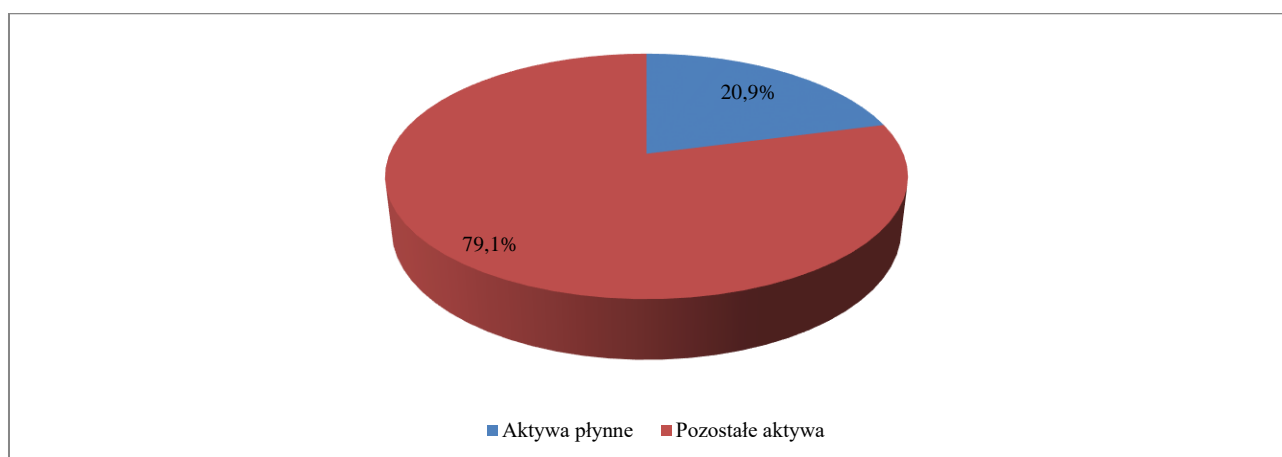
Na podstawie art. 38 ustawy o skok kasy zobowiązane są do utrzymywania 10% funduszu oszczędnościowo-pożyczkowego w postaci rezerwy płynnej zgromadzonej w formie gotówki, środków ulokowanych w Kasie Krajowej lub zainwestowanych w jednostki uczestnictwa rynku pieniężnego.

Na koniec III kwartału 2018 r. kasy prowadzące działalność utrzymywały aktywa płynne na poziomie 2 mld zł i środki te stanowiły 20,9% łącznej wartości ich aktywów. W III kwartale 2018 r. zaobserwowano spadek środków płynnych, ich wartość zmniejszyła się o 602 mln zł, tj. o 22,7%. Dla porównania, w całym roku 2017 środki płynne obniżyły się o 288 mln zł, tj. o 9,7%.

Tabela 21. Wartość środków płynnych w tys. zł – kasy działające

Wyszczególnienie	2017-09	2017-12	2018-03	2018-06	2018-09	zmiana w okresie 9 miesięcy	zmiana % w okresie 9 miesięcy
Aktywa płynne	2 671 666	2 658 201	2 362 218	2 160 490	2 055 431	-602 770	-22,7%
Pozostałe Aktywa	7 523 937	7 588 242	7 747 563	7 731 630	7 772 031	183 788	2,4%
Aktywa w sumie	10 195 603	10 246 443	10 109 781	9 892 120	9 827 461	-418 982	-4,1%

Wykres 17. Udział aktywów płynnych w aktywach ogółem (wrzesień 2018 r.) – kasy działające

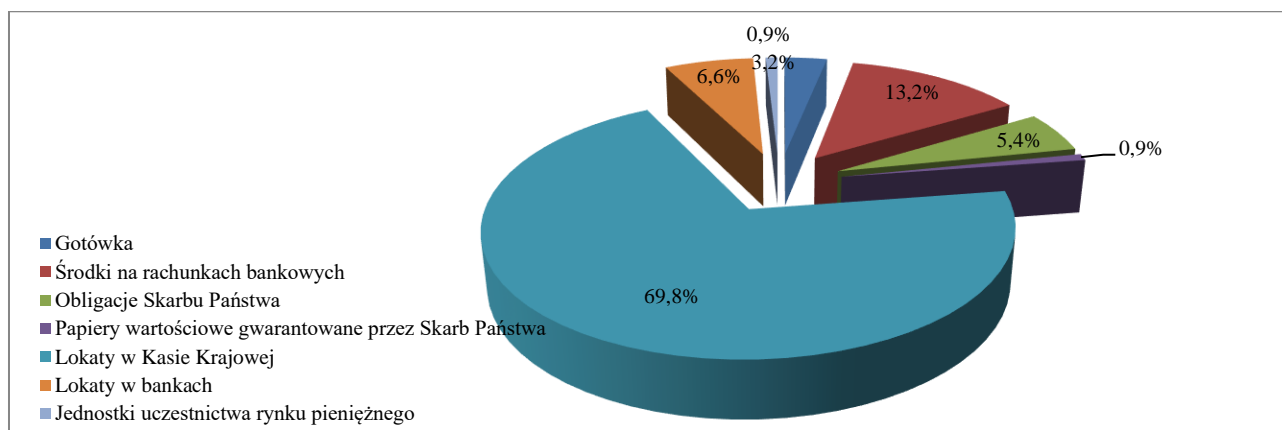
Kasy lokowały środki płynne głównie w Kasie Krajowej i w bankach, na lokatach i na rachunkach bieżących oraz w jednostkach uczestnictwa rynku pieniężnego. Za niewielką część środków nabyły obligacje Skarbu Państwa i papiery dłużne gwarantowane przez Skarb Państwa.

Źródłem finansowania działalności kas są depozyty ich członków. Kasy mają prawną możliwość uzyskania wsparcia finansowego z Kasy Krajowej w formie kredytów płynnościowych, jednak w całym III kwartale 2018 r. nie korzystały z tej formy wsparcia. Ze względu na strukturę finansowania, kasy utrzymywały dużą nadwyżkę środków płynnych.

Tabela 22. Środki płynne w tys. zł – kasy działające

Rodzaj	2017-09	2017-12	2018-03	2018-06	2018-09
Gotówka	76 952	76 143	73 557	75 323	74 680
Środki na rachunkach bankowych	259 844	272 944	306 864	290 924	310 686
Obligacje Skarbu Państwa	108 075	105 879	125 985	129 306	126 445
Papiery gwarantowane przez Skarb Państwa	20 562	20 758	20 804	20 997	20 263
Lokaty w Kasie Krajowej	1 654 389	1 606 677	1 569 905	1 469 124	1 638 508
Lokaty w bankach	245 879	263 688	250 486	178 321	155 924
Jednostki uczestnictwa funduszy rynku pieniężnego	305 966	312 112	338 286	296 804	20 966
Razem	2 671 666	2 658 201	2 685 887	2 460 800	2 347 472

Wykres 18. Struktura środków płynnych kas - stan na koniec III kwartału 2018 r. – kasy działające

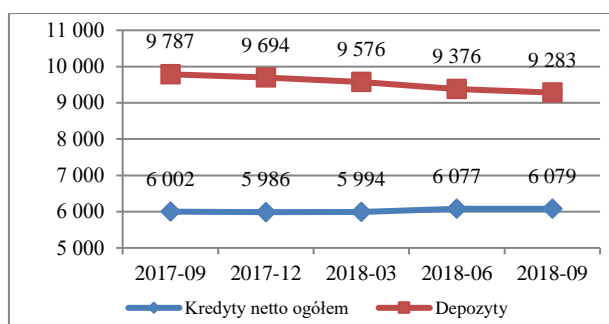

Jak wspomniano wcześniej, w kasach występuje istotna różnica pomiędzy kwotą pozyskanych depozytów, a wartością portfela udzielonych pożyczek i kredytów, co wpływa na niską rentowność kas. Podkreślenia wymaga jednak, że udział kredytów systematycznie rośnie, przy czym jest to związane ze stałym odpływem depozytów.

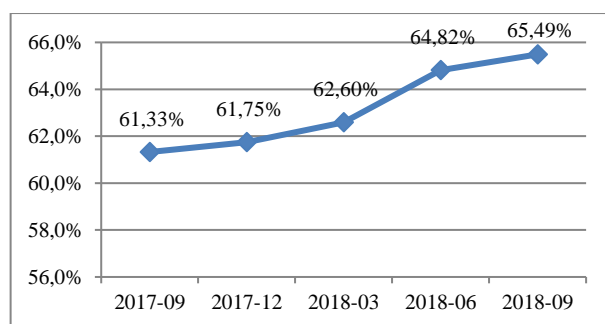
Tabela 23. Relacja kredytów do depozytów ogółem w tys. zł – kasy działające

Wyszczególnienie	2017-09	2017-12	2018-03	2018-06	2018-09
Kredyty netto ogółem	6 002 114	5 986 407	5 994 480	6 077 300	6 079 155
Depozyty ogółem	9 786 994	9 694 322	9 576 258	9 376 071	9 282 638
Środki niewykorzystane na działalność kredytową	3 784 880	3 707 914	3 581 778	3 298 771	3 203 483
Finansowanie działalności kredytowej z depozytów	61,33%	61,75%	62,60%	64,82%	65,49%

Wykres 19. Rozwój portfela kredytów i depozytów - w mln zł

Wykres 20. Relacja kredytów do depozytów ogółem

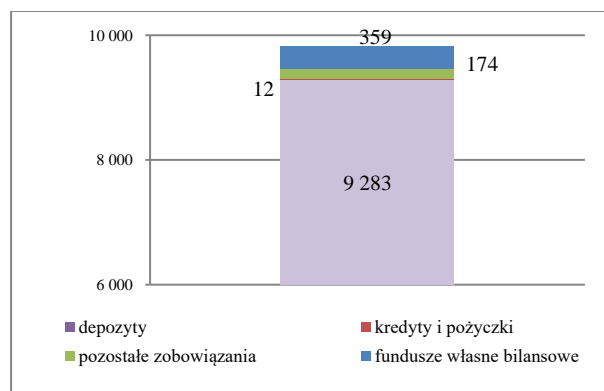
Rozdział 6 Źródła finansowania działalności kas

Według stanu na koniec III kwartał 2018 r. głównym źródłem finansowania działalności kas były depozyty członków (przede wszystkim oszczędności osób fizycznych) w wysokości 9 283 mln zł. Łącznie depozyty członków kas stanowiły 94,5% wartości aktywów. Wartość depozytów w okresie III kwartału 2018 r. uległa obniżeniu o ponad 412 mln zł. Dla porównania, w całym roku 2017 wartość ta obniżyła się o ok. 340 mln zł.

Tabela 24. Struktura źródeł finansowania działalności kas w tys. zł (wrzesień 2018 r.) – kasy działające

Wyszczególnienie	Wartość
Fundusze własne wg bilansu	358 912
Zobowiązania długoterminowe, w tym	1 035 251
- depozyty członkowskie	976 265
- kredyty i pożyczki	5 885
Zobowiązania krótkoterminowe, w tym	8 430 627
- depozyty członkowskie	8 306 373
- kredyty i pożyczki	6 421

Wykres 21. Struktura źródeł finansowania działalności kas w mln. zł (wrzesień 2018 r.) – kasy działające

Kredyty zostały zaciągnięte w Kasie Krajowej na kwotę 12,3 mln zł (0,13% aktywów kas). Fundusze własne (wg bilansu) stanowią 3,65% wartości aktywów.

Tabela 25. Zobowiązania finansowe w podziale na podmioty i produkty w tys. zł (wrzesień 2018 r.) – kasy działające

Wyszczególnienie	Zobowiązania finansowe wg wartości bilansowej w podziale na podmioty i produkty				
	Oszczędności	Zabezpieczenia pieniężne	Kredyty i pożyczki	w tym: środki z funduszu stabilizacyjnego	Inne
Duże przedsiębiorstwa	11	0	0	0	0
MSP	7 790	0	0	0	419
Przedsiębiorcy indywidualni	39 700	42	0	0	0
Osoby prywatne	9 214 490	2 354	0	0	2 193
Rolnicy indywidualni	8 021	0	0	0	
Institucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	10 272	0	0	0	3
Kasa Krajowa	1	0	12 305	5 546	1
Inne	0	0	0	0	356
Suma	9 280 284	2 354	12 305	5 546	2 968

Struktura depozytów

Według danych sprawozdawczych kas na koniec III kwartału 2018 r., w strukturze depozytów dominowały depozyty z terminem wymagalności do 12 miesięcy włącznie, natomiast w ujęciu podmiotowym depozyty osób fizycznych stanowiły 99,3% depozytów ogółem.

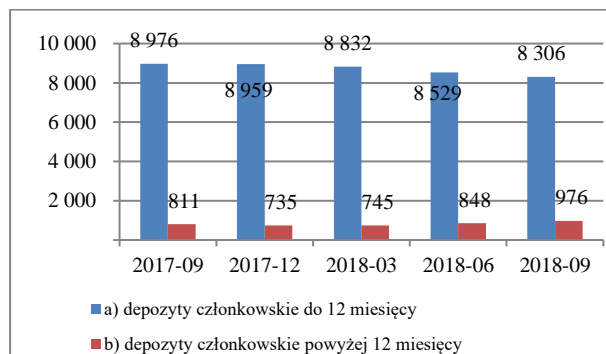
Tabela 26. Wartość depozytów w tys. zł – kasy działające na koniec III kwartału 2018r.

Wyszczególnienie	2017-09	2017-12	2018-03	2018-06	2018-09
Depozyty ogółem	9 786 994	9 694 322	9 576 258	9 376 071	9 282 638
W tym depozyty ogółem kas zobowiązanych do realizacji programów naprawczych	9 287 588	9 188 623	9 072 283	8 865 676	8 770 746
depozyty do 12 miesięcy włącznie	8 976 388	8 959 168	8 831 505	8 528 548	8 306 373
depozyty powyżej 12 miesięcy	810 607	735 153	744 753	847 524	976 265

Tabela 27. Struktura depozytów wg podmiotów (wrzesień 2018 r.) dane w tys. zł – kasy działające

Wyszczególnienie	Wartość	% udział
Duże przedsiębiorstwa	11	0,00%
MSP	7 790	0,08%
Przedsiębiorcy indywidualni	39 700	0,43%
Osoby prywatne	9 216 843	99,29%
Rolnicy indywidualni	8 021	0,09%
Institucje niekomercyjne	10 272	0,11%
Kasa Krajowa	1	0,00%
Suma	9 282 638	100,00%

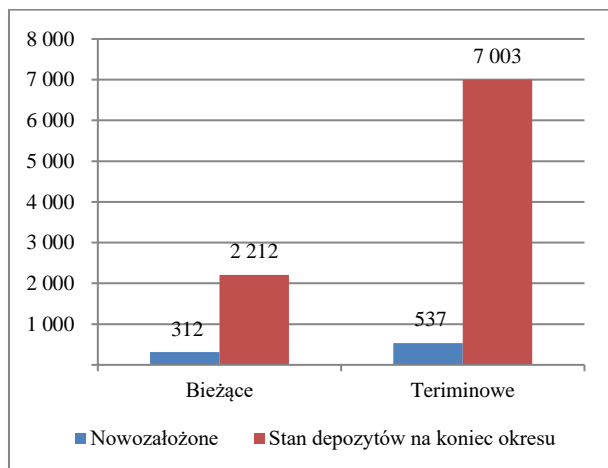
Wykres 22. Struktura depozytów w mln zł – kasy działające

Wśród zgromadzonych w kasach depozytów dominowały depozyty terminowe (76,0%), natomiast liczba rachunków terminowych była istotnie niższa od liczby rachunków bieżących. Wynika to głównie ze specyfiki działania kas, które prowadzą dla swoich członków obowiązkowe rachunki służące do gromadzenia

comiesięcznych oszczędności, tzw. indywidualne konta spółdzielcze. Każdy członek skok zobowiązany jest do posiadania takiego rachunku. Oprócz obowiązkowego rachunku, kasy oferują także rachunki osobiste oraz rachunki typu a`vista, a także depozyty terminowe. Wartość średniego depozytu terminowego na koniec III kwartału 2018 r. wyniosła 6,1 tys. zł, a bieżącego 1,3 tys. zł.

Wykres 23. Struktura depozytów w mln zł (wrzesień 2018 r.) – kasy działające

Wykres 24. Liczba rodzajów rachunków depozytowych w tys. (wrzesień 2018 r.) – kasy działające

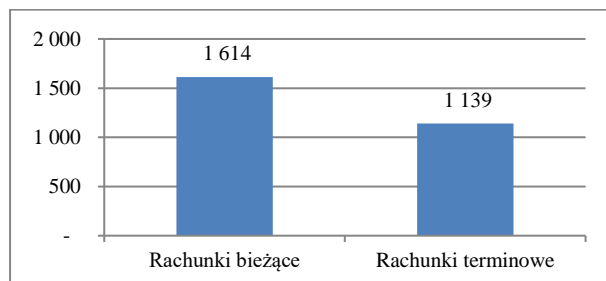
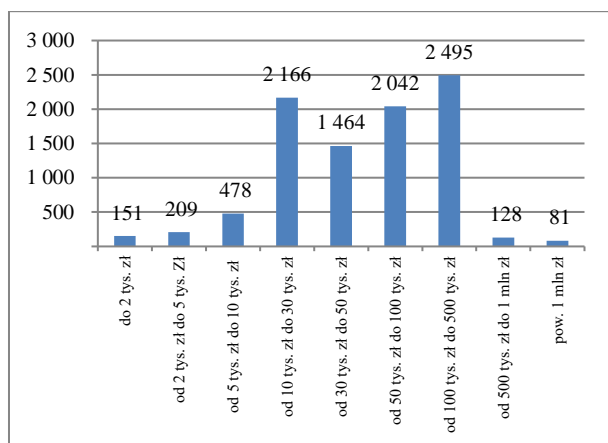

Tabela 28. Średnia wartość depozytu (wrzesień 2018 r.) w zł – kasy działające

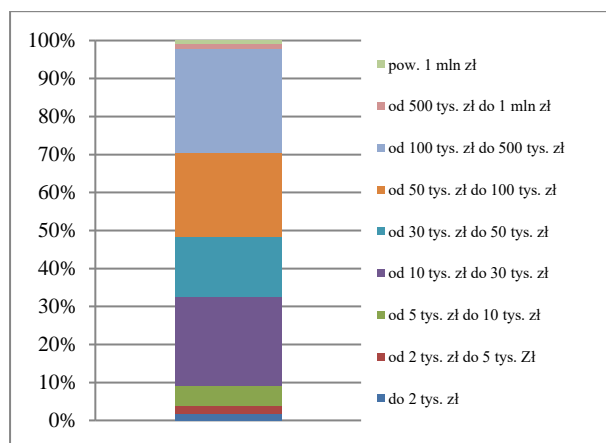
Wyszczególnienie	Terminowy	Bieżący
Wszystkie kasy	6 146	1 370

Wśród depozytów terminowych - pod względem ich wielkości - dominują depozyty o wartości od 100 do 500 tys. zł, które stanowią 28% ogółu depozytów terminowych. Liczba depozytów o wartości powyżej 100 tys. zł stanowi 1,04% liczby rachunków depozytowych terminowych. Depozyty powyżej 100 tys. zł stanowią ponad 29,34% wartości ogółem zgromadzonych depozytów (bieżących i terminowych). Depozyty te zgromadzone są na 0,55% ogółu prowadzonych rachunków. Depozyty w przedziale od 10 tys. zł do 30 tys. zł stanowią ok. 23,5% ogółu depozytów i zgromadzone były na 4,5% ogółu prowadzonych rachunków.

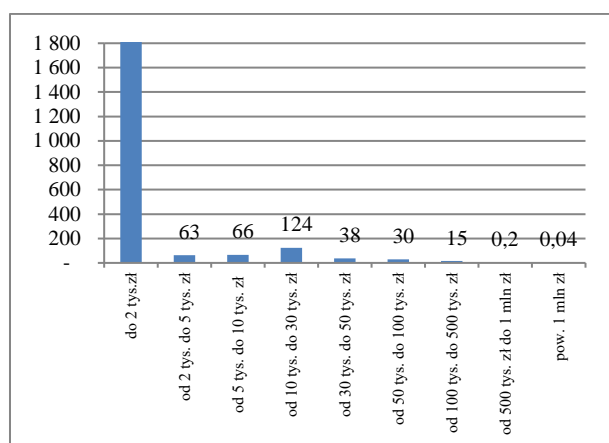
Wykres 25. Struktura depozytów ogółem wg kwoty w mln zł (wrzesień 2018 r.) – kasy działające

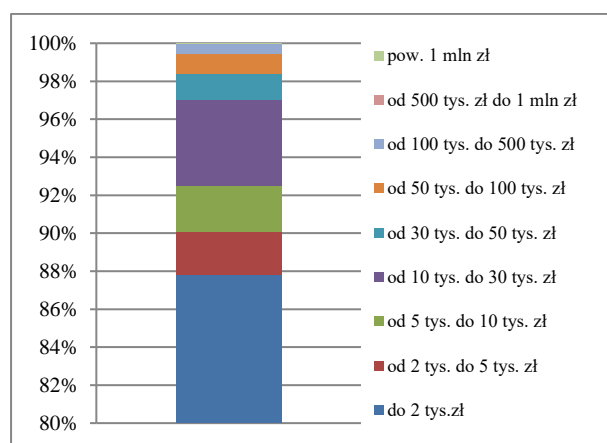
Wykres 26. Struktura depozytów ogółem wg kwoty (wrzesień 2018 r.) – kasy działające

Wykres 27. Struktura depozytów ogółem wg ilości rachunków w tys. (wrzesień 2018 r.) – kasy działające

Wykres 28. Struktura depozytów ogółem pod względem ilości rachunków (wrzesień 2018 r.)

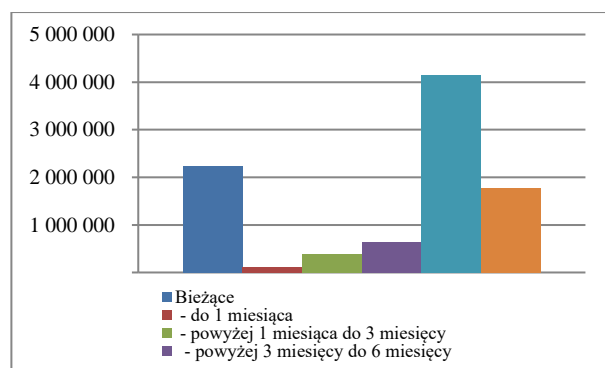

W strukturze zobowiązań z tytułu depozytów - uwzględniając terminy pierwotne - dominują zobowiązania z terminem od 6 miesięcy do 1 roku, które stanowią 44,7% zobowiązań z tytułu oszczędności członków kas. Jak już wspomniano, depozyty te stanowią źródło finansowania kredytów powyżej jednego roku.

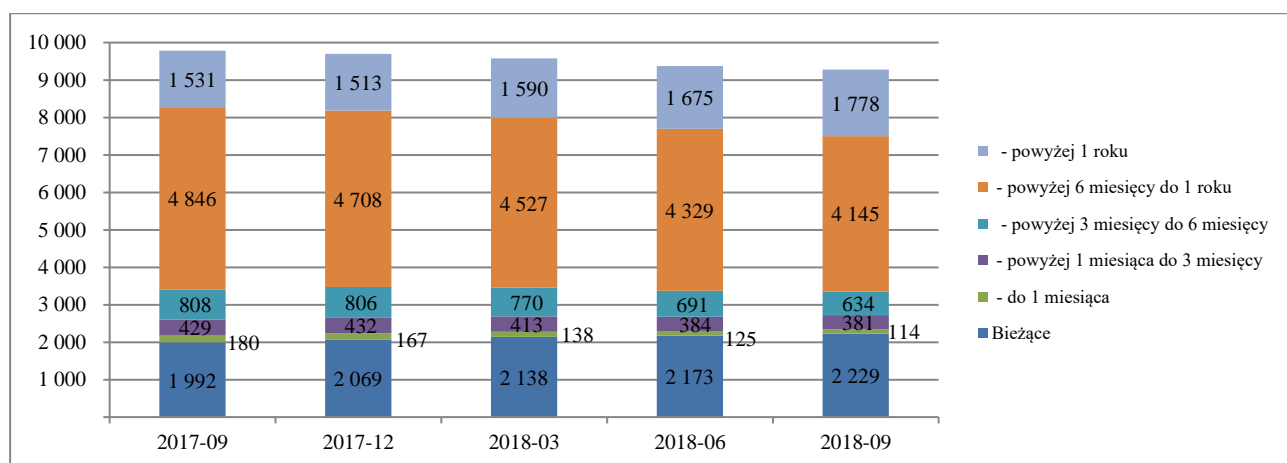
Tabela 29. Zobowiązania z tytułu oszczędności wg wartości bilansowej w podziale na terminy pierwotne w tys. zł (wrzesień 2018 r.) – kasy działające

Wyszczególnienie	Wartość depozytów	Udział
Bieżące	2 229 258	24,02%
Z terminem:		
- do 1 miesiąca	114 417	1,23%
- od 1 miesiąca do 3 miesięcy	380 686	4,10%
- od 3 miesięcy do 6 miesięcy	634 383	6,83%
- od 6 miesięcy do 1 roku	4 145 434	44,66%
- powyżej 1 roku	1 778 460	19,16%
Razem	9 282 638	100,00%

Wykres 29. Zobowiązania z tytułu oszczędności wg wartości bilansowej w podziale na terminy pierwotne w tys. zł (wrzesień 2018 r.) – kasy działające

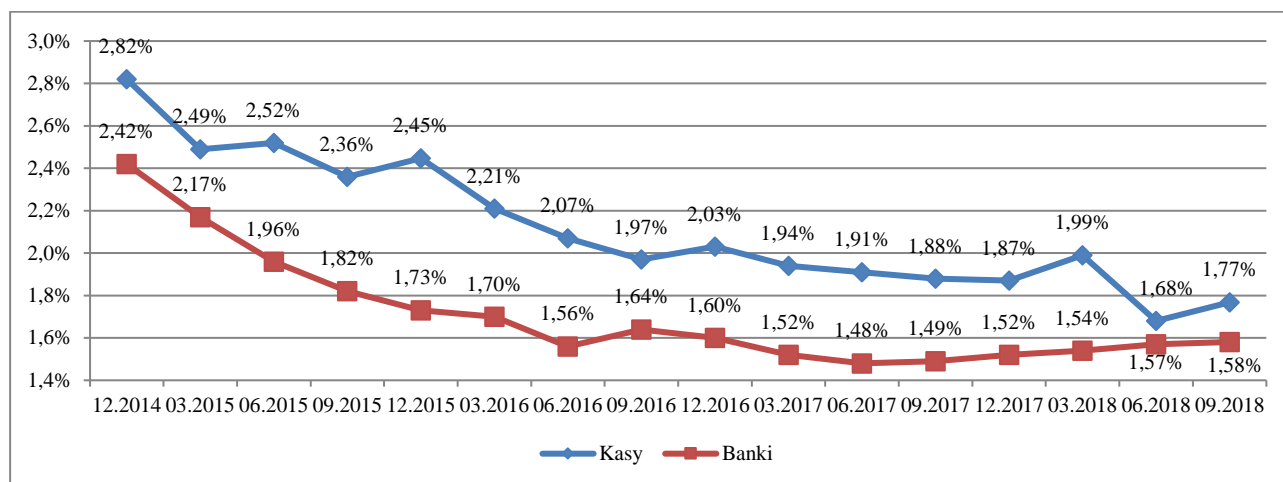
Wykres 30. Struktura depozytów wg terminów pierwotnych mln zł – kasy działające na koniec III kwartału 2018r.

W III kwartale 2018 r. spadło średnie oprocentowanie depozytów w kasach. Jednocześnie jego wielkość była wyższa niż średnie oprocentowanie depozytów zgromadzonych w bankach. Na koniec III kwartału 2018 r.

średnie oprocentowanie rachunków depozytowych w kasach wynosiło 1,77% wobec 1,58% w bankach i było o ok. 0,10 p.p. niższe niż na koniec 2017 r.

Wykres 31. Średnie oprocentowanie depozytów w kasach i bankach

Rozdział 7 Fundusze własne i adekwatność kapitałowa

Na koniec III kwartał 2018 r. wartość funduszy własnych kas prowadzących działalność w stosunku do końca 2017 r. wzrosła o 24,6 mln zł. Pozytywny wpływ na wielkość funduszy własnych miały zaliczenie do funduszy własnych wyniku finansowego za rok 2017 oraz przeszacowania wartości funduszu z aktualizacji wyceny przez niektóre kasy.

Tabela 30. Adekwatność kapitałowa kas (kasy działające na koniec III kwartału 2018 r.)

Wyszczególnienie	Wartość (w tys. zł)					Zmiana do 12.2017	
	2017-09	2017-12	2018-03	2018-06	2018-09	tys. zł	%
Suma bilansowa	10 195 603	10 246 443	10 109 781	9 892 120	9 827 461	-418 982	-4,09%
Fundusze własne wg ustawy o skok	255 772	337 501	327 501	384 425	362 120	24 619	7,29%
Wymóg kapitałowy obliczony zgodnie z rozporządzeniem MF	451 348	436 971	435 391	436 213	435 313	-1 658	-0,38%
Nadwyżka/niedobór funduszy własnych w stosunku do wymogu kapitałowego	-195 576	-99 470	-107 891	-51 788	-73 193	26 277	-26,42%
Fundusze własne wg ustawy o skok (po uwzględnieniu wyników inspekcji oraz bieżącego nadzoru analitycznego)	235 126	316 855	325 025	378 559	361 813	44 958	14,19%
Niedobór funduszy własnych w stosunku do wymogu kapitałowego (po uwzględnieniu wyników inspekcji oraz bieżącego nadzoru analitycznego)	-215 189	-119 084	-110 243	-57 361	-73 485	45 599	-38,29%

Istotne znaczenie dla oceny wielkości funduszy własnych stanowi ich struktura. Fundusze własne, które mogą być przeznaczone na pokrycie strat, stanowią 86,8% wartości łącznych niepokrytych strat w sektorze kas. Fundusz zasobowy oraz udziałowy (bez zaangażowania Kasy Krajowej) stanowi 15,78% wartości łącznych niepokrytych strat w sektorze kas.

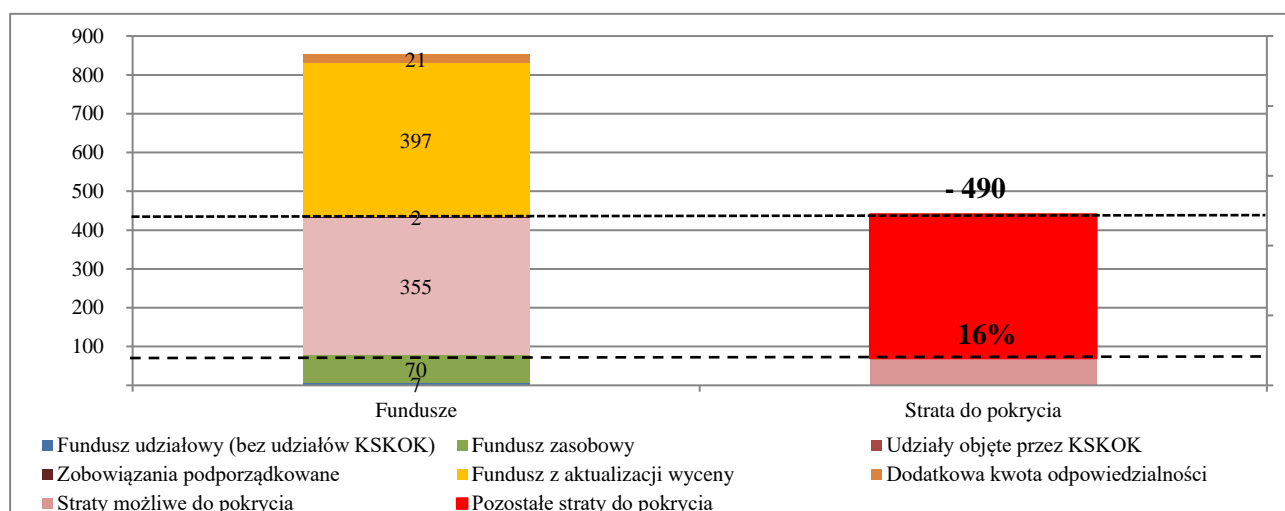
Fundusz udziałowy kas objęty przez Kasę Krajową stanowi 72,52% wartości łącznych niepokrytych strat w sektorze kas. Część funduszy własnych (109,5%) stanowią środki (fundusz z aktualizacji wyceny), które - zgodnie z przepisami prawa - nie mogą służyć pokrywaniu strat. Warto zwrócić uwagę, że środki funduszu z aktualizacji wyceny powstają w wyniku dokonanej przez kasy wyceny posiadanych akcji i udziałów i nie są związane z bieżącą rentownością kas. Na uwagę zasługuje spadek strat z lat ubiegłych o 124,9 mln zł.

W statutach większości kas wprowadzone zostały postanowienia zobowiązujące członków kas do pokrywania strat do wysokości dwukrotności wpłaconych udziałów. Pamiętać jednak należy, że dotychczasowe próby skorzystania z tego instrumentu były nieefektywne i trudno przypuszczać, aby w przyszłości ich efektywność wzrosła.

Tabela 31. Struktura funduszy własnych kasy działające na koniec III kwartału 2018r. (dane w tys. zł)

Wyszczególnienie	2017-09	2017-12	2018-03	2018-06	2018-09	Zmiana w ciągu 9 miesięcy [wartość]	Zmiana w ciągu 9 miesięcy [%]
Fundusz udziałowy (bez udziałów z KSKOK)	54 157	54 990	48 842	83 850	7 398	-47 592	-86,55%
Fundusz udziałowy (udziały objęte przez KK)	317 334	337 307	336 427	302 817	355 062	17 755	5,26%
Fundusz zasobowy	124 817	124 903	124 986	69 803	69 866	-55 037	-44,06%
Zobowiązania podporządkowane	5 265	3 256	3 256	2 226	1 912	-1 344	-41,28%
Fundusz z aktualizacji wyceny	339 582	406 932	410 293	406 184	396 524	-10 408	-2,56%
Dodatkowa kwota odpowiedzialności członków	20 641	24 580	23 357	20 783	21 057	-3 523	-14,33%
Zaangażowania kapitałowe	-1	-1	-1	-1	-1	0	0,00%
Straty do pokrycia	-606 022	-614 465	-619 394	-501 050	-489 573	124 892	-20,33%
Suma funduszu własnych	255 772	337 501	327 501	384 425	362 120	24 619	7,29%

Wykres 32. Wielkość możliwej do pokrycia straty z funduszy własnych - kasy działające na koniec III kwartału 2018r. (dane w mln zł)

Wykres 33. Struktura funduszy własnych - kasy działające na koniec III kwartału 2018 r. (dane w mln zł)

W okresie od stycznia 2013 r. do końca 2016 r. przeprowadzono inspekcje we wszystkich kasach. Począwszy od roku 2017 rozpoczęto nowy cykl inspekcji. Wartość wyników finansowych w kasach działających na koniec III kwartału 2018 r. - zgodnie z ustaleniami nadzoru - powinna być skorygowana o 0,3 mln zł.

Według metodologii obliczania wymogu kapitałowego, ustalonej w rozporządzeniu Ministra Finansów, wymóg kapitałowy dla kas prowadzących działalność zgodnie ze sprawozdawczością na koniec III kwartału 2018 r. wyniósł 435 mln zł, a niedobór kapitału dla współczynnika wypłacalności na poziomie 5% wyniósł 73,2 mln zł. Uwzględniając dodatkowo ustalenia nadzoru inspekcyjnego i analitycznego, niedobór funduszy własnych wzrósłby do kwoty 73,5 mln zł.

Wykazywany w sprawozdawczości współczynnik wypłacalności na koniec III kwartału 2018 r. dla kas prowadzących działalność ukształtował się na poziomie 4,16%. Grupa 24 kas wykazała współczynnik wypłacalności na poziomie powyżej 5%, 7 kas - poniżej wymogu ustawowego, a w przypadku 2 kas poziom tego współczynnika był ujemny.

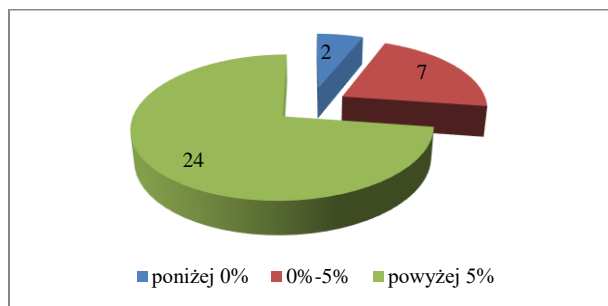
Tabela 32. Współczynnik wypłacalności kas prowadzących działalność na koniec III kwartału 2018 r.

Wyszczególnienie	2017-09	2017-12	2018-03	2018-06	2018-09
Współczynnik wypłacalności	2,83%	3,86%	3,76%	4,41%	4,16%
Współczynnik wypłacalności (po korektach inspekcyjnych oraz bieżącego nadzoru analitycznego)	2,61%	3,63%	3,73%	4,34%	4,16%

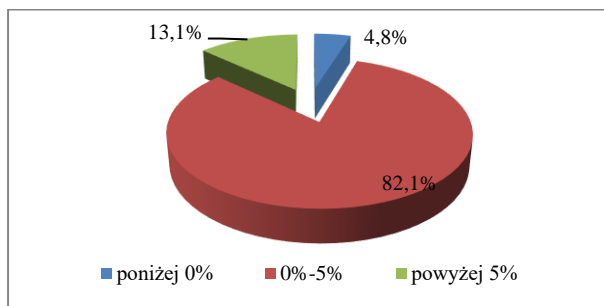
Tabela 33. Liczba kas pod względem poziomu współczynnika wypłacalności oraz udziały tych kas w aktywach

Poziom współczynnika wypłacalności	Liczba kas					Udział w aktywach sektora kas				
	2017-09	2017-12	2018-03	2018-06	2018-09	2017-09	2017-12	2018-03	2018-06	2018-09
poniżej 0%	2	2	3	3	2	7%	6%	7%	5%	5%
0%-5%	3	4	5	5	7	78%	78%	78%	80%	82%
powyżej 5%	29	28	26	25	24	15%	16%	15%	15%	13%

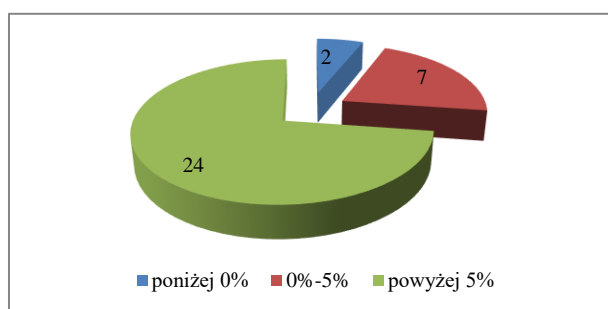
Wykres 34. Podział kas z uwagi na poziom wykazywanego współczynnika wypłacalności (wrzesień 2018 r.) – kasy działające

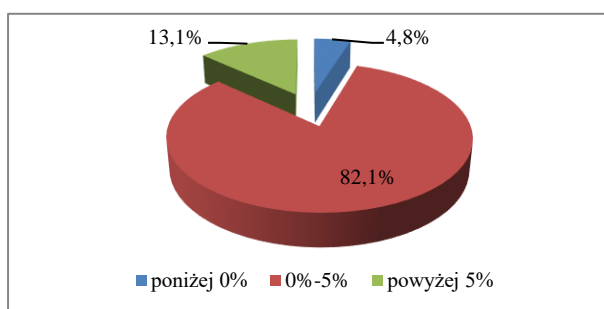
Wykres 35. Udziały w aktywach kas z uwzględnieniem poziomu współczynnika wypłacalności (wrzesień 2018 r.) – kasy działające

Wykres 36. Podział kas z uwagi na poziom wykazywanego współczynnika wypłacalności (wrzesień 2018 r.) z uwzględnieniem korekt nadzoru inspekcyjnego i analitycznego – kasy działające

Wykres 37. Udziały w aktywach kas z uwzględnieniem poziomu współczynnika wypłacalności (wrzesień 2018 r.) z uwzględnieniem korekt nadzoru inspekcyjnego oraz analitycznego – kasy działające

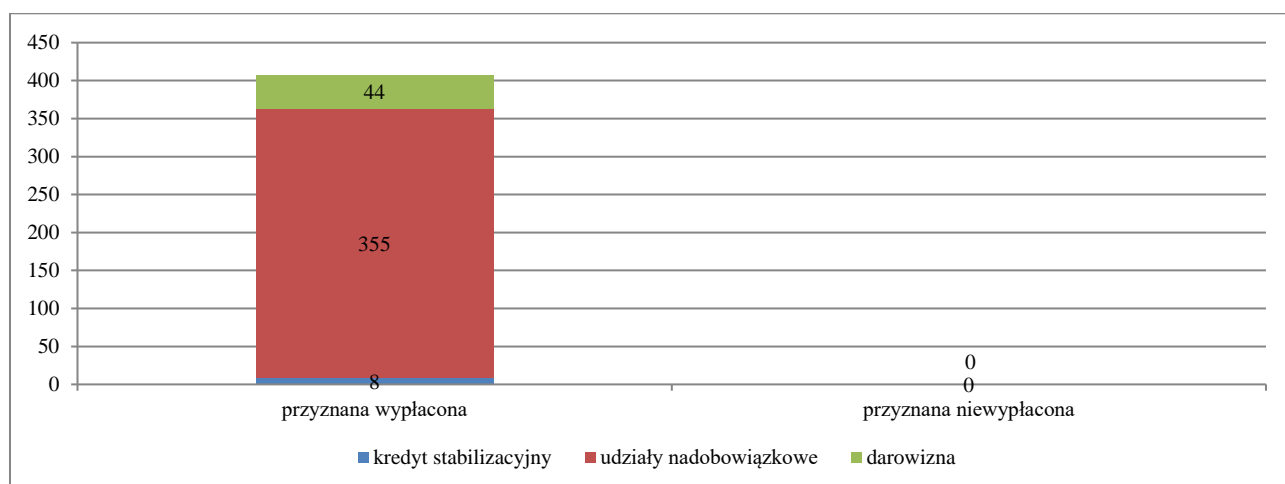
Rozdział 8 Efektywność pomocy z Kasy Krajowej

Na koniec III kwartału 2018 r. łączne środki przeznaczone przez Kasę Krajową na wsparcie kas wynosiły 483,5 mln zł, przy czym środki pomocowe (w łącznej kwocie 363,2 mln zł) otrzymało 19 z 33 działających obecnie kas (przy czym wskazać należy, że niektóre z tych 19 kas otrzymało pomoc od Kasy Krajowej zarówno w formie kredytu stabilizacyjnego jak i w formie objęcia udziałów nadobowiązkowych), w tym:

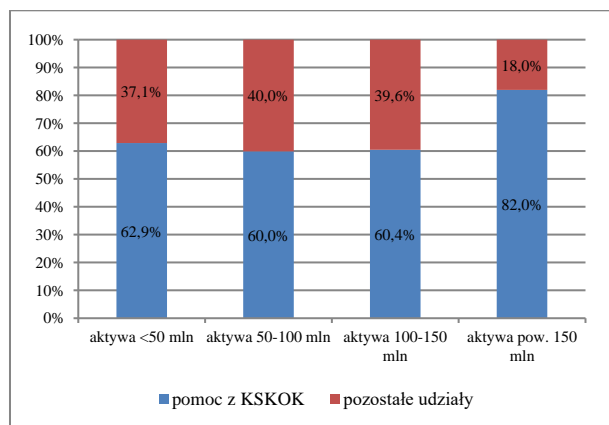
- 11 kas otrzymało pomoc w formie kredytu stabilizacyjnego na łączną kwotę 8,2 mln zł – całość została wypłacona;
- 19 kas otrzymało pomoc w formie objętych udziałów nadobowiązkowych na łączną kwotę 303 mln zł – z czego wypłacono całość, która bezpośrednio zasilila fundusze własne tych kas;
- 1 - otrzymała pomoc w formie objęcia wyemitowanych przez nią 10-letnich podporządkowanych obligacji własnych na okaziciela o łącznej wartości 52 mln zł.

Według stanu na koniec III kwartału 2018 r. w Kasie Krajowej stan wolnych środków funduszu stabilizacyjnego do wykorzystania wynosił 23,5 mln zł.

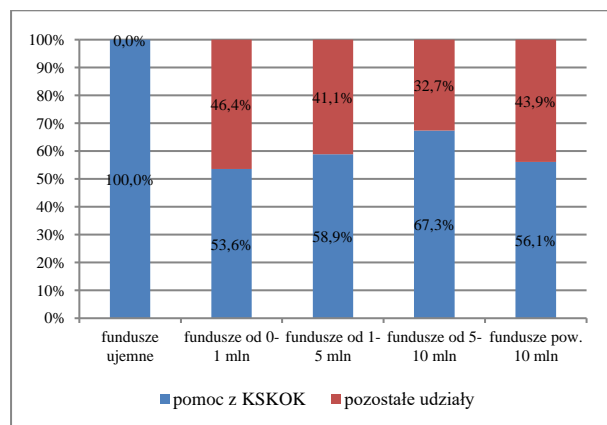
Wykres 38. Wielkość udzielonej dotychczas przez Kasę Krajową pomocy ze względu na jej rodzaj (wrzesień 2018 r.)

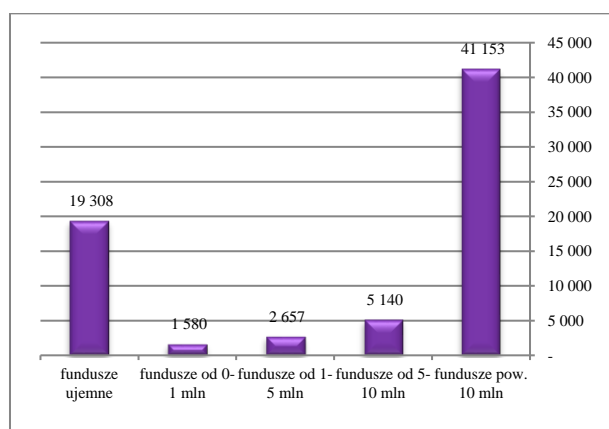
Wykres 39. Udział pomocy w formie udziałów nadobowiązkowych w funduszu udziałowym kas działających na koniec III kwartału 2018 r. wg sumy bilansowej (dotyczy kas które otrzymały pomoc)

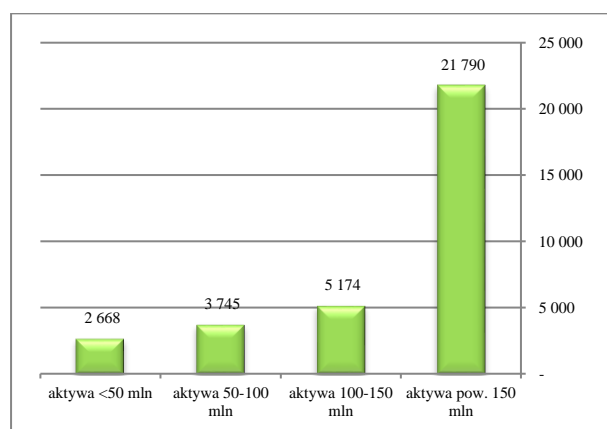
Wykres 40. Udział pomocy w formie udziałów nadobowiązkowych w funduszu udziałowym kas działających na koniec III kwartału 2018 r. wg funduszy własnych (dotyczy kas, które otrzymały pomoc)

Wykres 41. Średnia wielkość pomocy przyznana kasom wg wielkości funduszy własnych (tys. zł) – kasy działające na koniec III kwartału 2018r.

Wykres 42. Średnia wielkość pomocy przyznana kasom wg sumy bilansowej (tys. zł) – kasy działające na koniec III kwartału 2018r.

Na koniec III kwartału 2018 r. 13 kas, które otrzymały pomoc z Kasy Krajowej w łącznej wysokości 341,6 mln zł, wykazywało zyski z działalności. Pozostałe 6 kas, które otrzymały pomoc w wysokości 22,7 mln zł wykazywały straty.

Tabela 34 Kasy działające na koniec III kwartału 2018 roku, które otrzymały pomoc z Kasy Krajowej

	Liczba kas	Kwota pomocy udzielonej (w tys. zł)	Fundusze własne (w tys. zł)	Łączny wynik (w tys. zł)
Kasy wykazujące zysk bieżący	13	341 624	316 152	16 093
Kasy wykazujące stratę bieżącą	6	22 761	-10 917	-2 837

Wśród kas, które nie otrzymały pomocy z Kasy Krajowej, 3 kasy wykazały stratę na koniec III kwartału 2018 r. – w wysokości ok. 0,3 mln zł.

Tabela 35. Kasy działające na koniec III kwartału 2018 roku, które nie otrzymały pomocy z Kasy Krajowej

	Liczba kas	Kwota pomocy udzielonej (w tys. zł)	Fundusze własne (w tys. zł)	Łączny wynik (w tys. zł)
Kasy wykazujące zysk bieżący	11	0	51 483	3 519
Kasy wykazujące stratę bieżącą	3	0	5 402	-348

Rozdział 9 Wyniki sektora skok

Tabela 36. Wybrane pozycje rachunku zysków i strat (w tys. zł) – kasy działające na koniec III kwartału 2018r.

Lp.	Wyszczególnienie	2017-09	2017-12	2018-03	2018-06	2018-09
1	Przychody z całokształtu działalności	1 497 489	1 871 853	237 713	486 129	735 879
	Przychody z działalności podstawowej	766 542	841 630	216 373	443 091	672 271
	z tytułu odsetek	677 157	721 720	193 932	396 965	603 778
	z tytułu prowizji i opłat	86 085	115 605	20 378	42 249	62 599
	Inne	3 300	4 305	0	0	0
	Pozostałe przychody operacyjne	549 709	771 287	21 340	43 038	63 608
2	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	1 474 389	1 810 336	161 351	332 784	498 048
	Koszty działalności operacyjnej	588 761	617 582	139 644	290 574	433 158
	z tytułu odsetek	134 581	190 925	43 275	85 084	126 312
	z tytułu opłat i prowizji	1 721	26 869	6 443	13 279	19 820
	amortyzacja	5 628	7 117	1 903	3 677	5 713
	zużycie materiałów i energii	6 556	9 286	2 282	4 806	6 720
	usługi obce	264 501	140 063	30 311	63 170	96 186
	podatki i opłaty	2 434	3 422	1 007	1 974	2 889
	wynagrodzenia i ubezpieczenia społeczne	108 138	146 185	37 284	79 243	115 794
	pozostałe koszty rodzajowe	65 152	93 663	17 121	39 279	59 658
	Inne	51	51	0	0	0
	Pozostałe koszty operacyjne	352 139	467 541	21 707	42 211	64 890
3	Wynik z działalności podstawowej, w tym	177 781	224 049	76 530	152 168	238 582
	Wynik z tytułu odsetek	542 576	530 795	152 521	315 408	482 829
	Wynik z tytułu opłat i prowizji	84 364	88 736	13 935	28 971	42 780
4	Wynik z działalności operacyjnej, w tym	375 351	527 794	6 241	5 397	31 652
	Różnica z aktualizacji wartości kredytów i pożyczek	195 293	297 762	37 583	59 942	51 265
5	Wynik finansowy brutto	23 100	61 517	6 244	5 397	31 651
6	Podatek dochodowy	7 250	6 036	4 145	10 112	15 517
7	Wynik finansowy netto	16 286	55 547	2 073	-4 485	16 427

Przychody

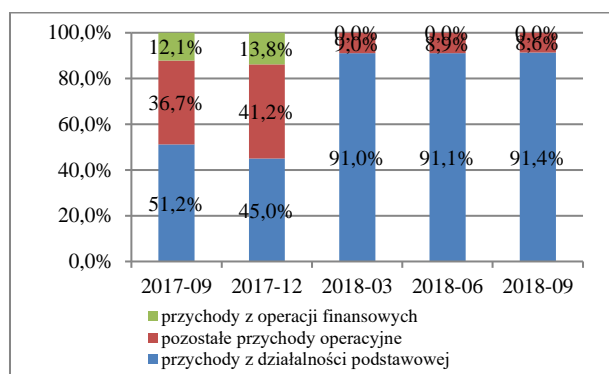
Przychody kas prowadzących działalność wynikały głównie z działalności podstawowej, niemniej istotną wartość miały pozostałe przychody operacyjne. Przychody z działalności podstawowej obniżyły się w III kwartale 2018 r. o prawie 94,3 mln zł, tj. o 12,3% w stosunku do końca III kwartału 2017 roku. Jest to jednak wynik zmiany prezentacji wyników kas w związku z nowymi wzorami sprawozdawczości przekazywanymi do Komisji Nadzoru Finansowego (pełna porównywalność wyników możliwa będzie za rok). W związku z

tym bezpośrednie porównywanie wyników poszczególnych obszarów działalności nie jest obecnie w pełni możliwe. Udział przychodów z działalności podstawowej wzrósł do 91,36 % na koniec III kwartału 2018 r. przy czym jest to związane głównie ze zmianą prezentacji wyników.

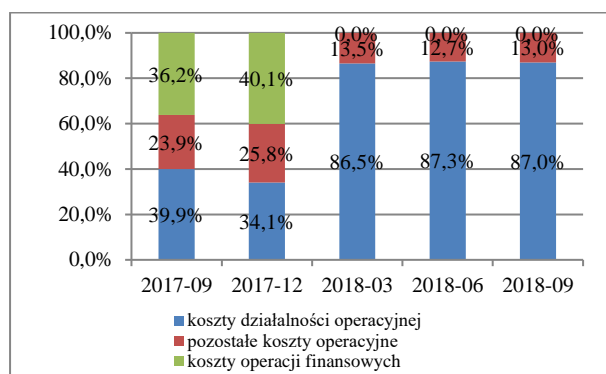
Koszty

W III kwartale 2018 r. zmianie uległa także struktura kosztów, co było związane z opisanym wyżej zmianami w sprawozdawczości. Koszty działalności operacyjnej stanowiły obecnie 87,0% kosztów.

Wykres 43. Struktura przychodów z działalności SKOK – kasy działające na koniec III kwartału 2018 r.

Wykres 44. Struktura kosztów z działalności SKOK – kasy działające na koniec III kwartału 2018 r.

Istotny wpływ na poziom kosztów z działalności podstawowej miały koszty usług obcych i wynagrodzeń, których udział w III kwartale 2018 r. w strukturze wyniósł 48,9% i był wyższy niż na koniec 2017 roku o 6,5 p.p.

Wykres 45. Struktura kosztów działalności operacyjnej kas – kasy działające na koniec III kwartału 2018 r.

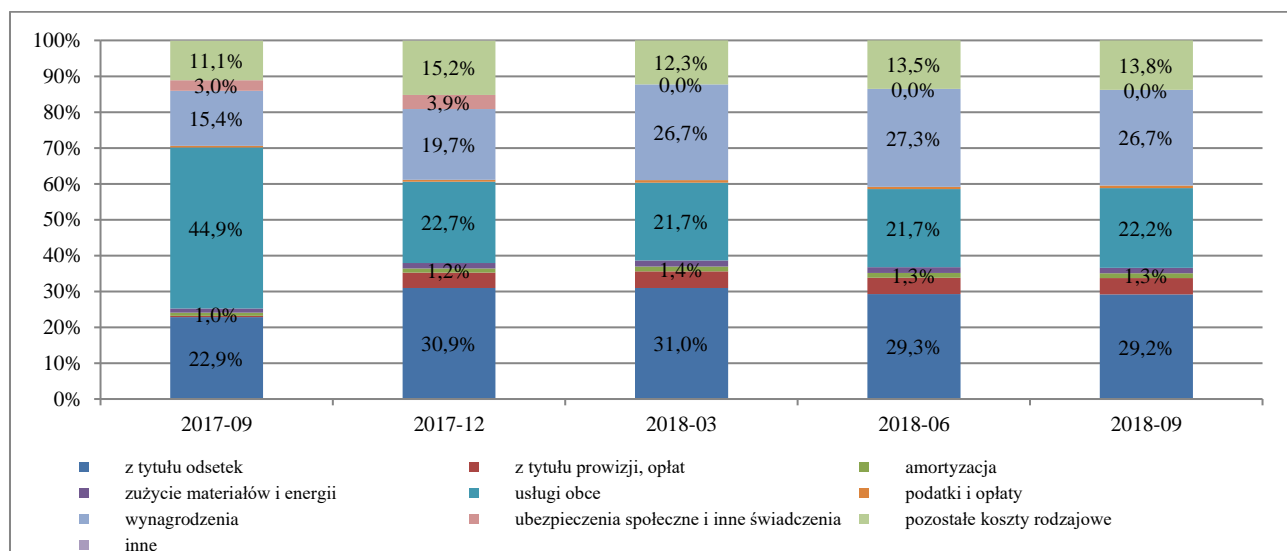

Tabela 37. Marża i rozpiętość odsetkowa - kasy działające na koniec III kwartału 2018 r.

Wyszczególnienie	12.2014	12.2015	12.2016	12.2017	03.2018	06.2018	09.2018
marża odsetkowa *	9,60%	9,40%	9,94%	10,36%	9,17%	9,30%	9,41%
rozpiętość odsetkowa **	10,63%	10,38%	10,92%	11,15%	9,84%	9,92%	9,99%

*Marża odsetkowa obliczona jako: $\text{wynik z odsetek} / \text{średnie saldo kredytów brutto} * 100\%$

**Rozpiętość odsetkowa obliczona jako: $[(\text{odsetki otrzymane} / \text{średnie saldo kredytów brutto}) - (\text{odsetki zapłacone} / \text{średnie saldo depozytów})] * 100\%$.

Wynik finansowy

Kasy prowadzące działalność na koniec III kwartału 2018 r. wykazały w sprawozdawczości zysk w wysokości 16,4 mln zł, natomiast na koniec III kwartału 2017 r. zysk w wysokości 16,3 mln zł.

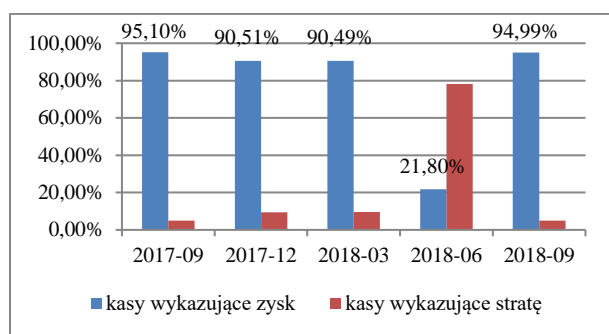
Na koniec III kwartału 2018 r. 24 kasy wykazały zysk netto (w porównaniu do wyników kas za 2017 r. – identyczna liczba kas). Udział aktywów kas wykazujących zysk w aktywach sektora, wyniósł ok. 94,99%. Jednocześnie zysk netto tych kas wykazany na koniec III kwartału 2018 r. (19,6 mln zł) w stosunku do III kwartału 2017 roku zmniejszył się o 2,7 mln zł.

Udział aktywów kas wykazujących stratę na koniec III kwartału 2018 r. w aktywach sektora wynosił 5,01% (spadek o 4 p.p.). Strata netto tych kas wykazana na koniec III kwartału 2018 r. (3,2 mln zł) w stosunku do III kwartału 2017 r. uległa zmniejszeniu o 18 mln zł.

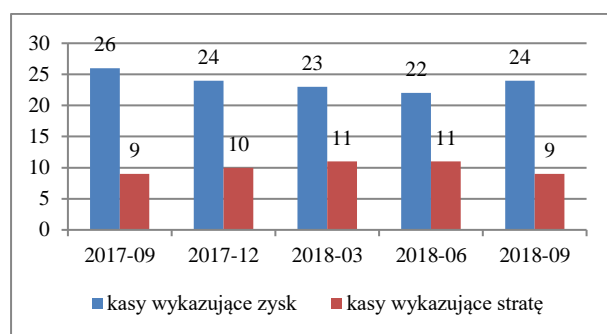
Tabela 38. Liczba skok prowadzących działalność na koniec okresu sprawozdawczego wg uzyskanego wyniku finansowego netto

Wyszczególnienie	2017-09	2017-12	2018-03	2018-06	2018-09
Liczba SKOK ogółem	35	34	34	33	33
- liczba kas wykazujących zysk bieżący	26	24	23	22	24
- udział w aktywach sektora	95,10%	90,51%	90,49%	21,80%	94,99%
- łączna wartość zysku netto (w tys. zł)	22 289	70 425	6 495	25 725	19 612
- liczba kas wykazujących stratę bieżącą	9	10	11	11	9
- udział w aktywach sektora	4,90%	9,49%	9,51%	78,20%	5,01%
- łączna wartość strat netto (w tys. zł)	-21 217	-36 053	-4 333	-9 298	-3 186

Wykres 46. Udział kas wykazujących zysk i stratę w aktywach sektora skok

Wykres 47. Liczba kas wg uzyskanego wyniku finansowego netto

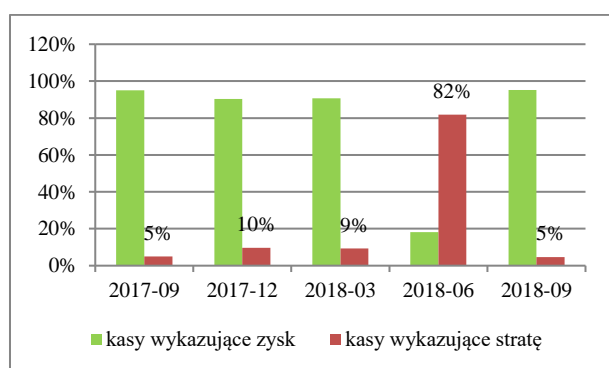

Z danych sprawozdawczych kas wynika, że w stosunku do 2017 r. zmniejszył się udział kas wykazujących stratę netto w portfolio kredytowym sektora z 10% do 5% na koniec III kwartału 2018 r. W przypadku depozytów udział kas wykazujących stratę zmienił się z 10% do 5% na koniec III kwartału 2018 r.

Tabela 39. Wartość udzielonych kredytów i depozytów w kasach prowadzących działalność na koniec okresu sprawozdawczego - w tys. zł

Wyszczególnienie	2017-09	2017-12	2018-03	2018-06	2018-09
Kredyty w sektorze skok	6 074 446	6 045 199	6 046 986	6 077 300	6 079 155
Kredyty kas wykazujących zysk netto	5 772 161	5 458 077	5 481 133	1 100 900	5 792 004
Kredyty kas wykazujących stratę netto	302 286	587 123	565 853	4 976 400	287 151
Udział kredytów kas wykazujących zysk netto w kredytach sektora skok (w %)	95%	90%	91%	18%	95%
Udział kredytów kas wykazujących stratę netto w kredytach sektora skok (w %)	5%	10%	9%	82%	5%
Depozyty w sektorze skok	9 917 377	9 805 400	9 671 250	9 376 071	9 282 638
Depozyty kas wykazujących zysk netto	9 415 136	8 788 135	8 682 391	1 989 331	8 794 388
Depozyty kas wykazujących stratę netto	502 241	1 017 264	988 859	7 386 741	488 250
Udział depozytów kas wykazujących zysk netto w depozytach sektora skok (w %)	95%	90%	90%	21%	95%
Udział depozytów kas wykazujących stratę netto w depozytach sektora skok (w %)	5%	10%	10%	79%	5%

Wykres 48. Udział portfeli kredytowych kas wykazujących zysk i stratę w kredytach sektora skok

Wykres 49. Udział w depozytach kas wykazujących zysk i stratę w depozytach sektora skok

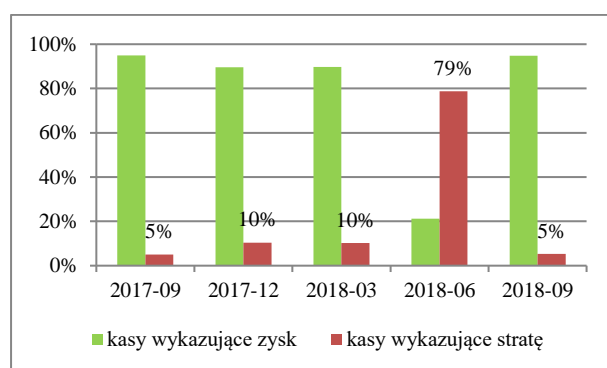

Tabela 40. Wybrane miary efektywności sektora skok – kasy działające na koniec III kwartału 2018r.

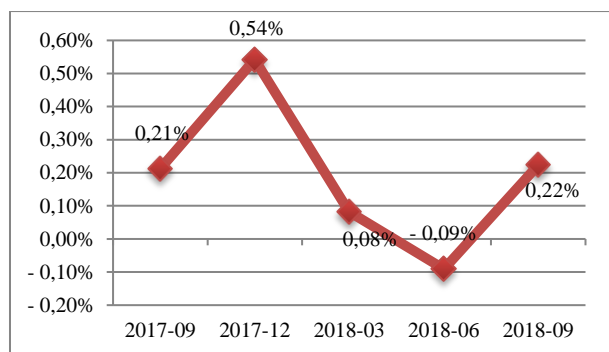
Lp.	Wyszczególnienie/Wskaźnik	2017-09	2017-12	2018-03	2018-06	2018-09
1	Wynik finansowy netto (w tys. zł)	16 286	55 547	2 073	-4 485	16 427
2	Wynik finansowy netto/średnie aktywa (ROA)	0,21%	0,54%	0,08%	-0,09%	0,22%
	Wynik finansowy netto/średnie fundusze podstawowe (ROE)*	8,49%	16,46%	2,53%	-2,33%	6,05%
	Koszty/dochody (C/I)**	116,63	119,39	66,79	67,94	67,37
3	Koszty działania kas (koszty działalności operacyjnej)/wynik z działalności podstawowej (wynik ze sprzedaży)	331,17%	275,65%	182,47%	190,96%	181,56%
	Koszty działania kas (koszty działalności operacyjnej)/wynik z tytułu odsetek	108,51%	116,35%	91,56%	92,13%	89,71%
	Koszty działania kas (koszty działalności operacyjnej)/wynik pozaodsetkowy	697,88%	695,98%	1002,12%	1002,99%	1012,53%
4	Aktywa na zatrudnionego (w tys. zł)	3 739	3 815	3 831	3 834	3 907

*W przypadku, gdy fundusze własne są ujemne, wskaźnik ROE nie jest obliczany.

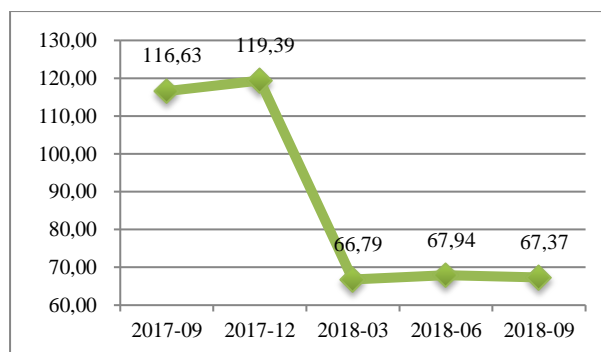
**Bez kosztów i przychodów związanych z aktualizacją portfela kredytowego.

W analizowanym okresie pogorszeniu względem września 2017 roku uległ wskaźnik rentowności ROE, co związane było z obniżeniem poziomu funduszy własnych. Poprawie uległ wskaźnik C/I, którego poziom obniżył się do 67,4%, co oznacza, że koszty (bez uwzględnienia kosztów odpisów aktualizujących) są niższe niż przychody kas. Rzeczywista ocena powyższego wskaźnika może być jednak błędna ze względu na zmianę sposobu prezentowania wyników przez kasy wynikającą z aktualizacji przepisów sprawozdawczych.

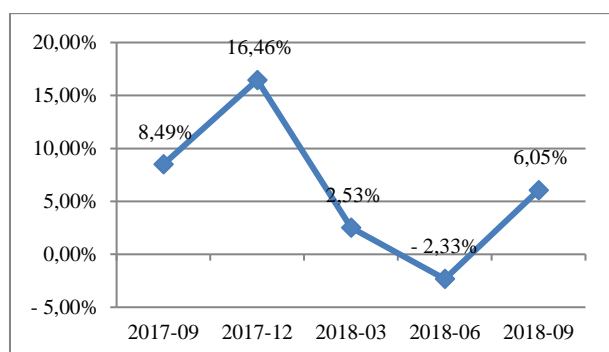
Wykres 50. Poziom ROA w sektorze SKOK

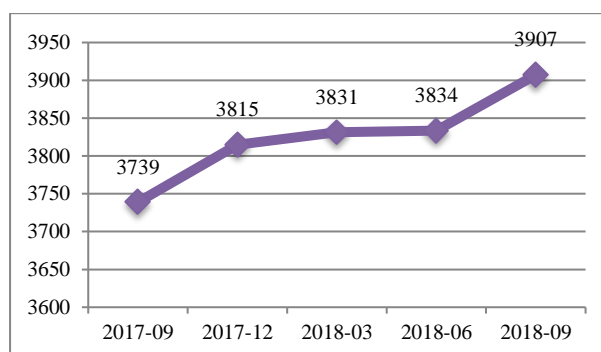
Wykres 51. Wskaźnik koszty/dochody (C/I) w sektorze SKOK

Wykres 52. Poziom ROE w sektorze

Wykres 53. Aktywa na zatrudnionego w sektorze SKOK (w tys. zł)

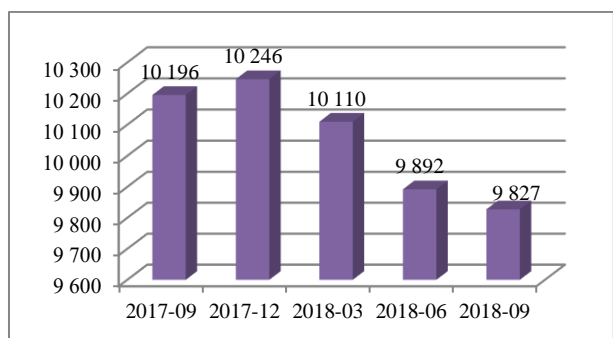

Rozdział 10 Wybrane dane charakteryzujące sytuację w sektorze skok

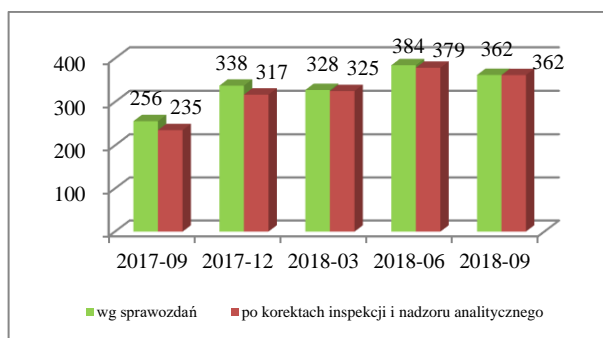
Tabela 41. Wybrane charakterystyki sektora skok (w tys. zł) – kasy działające na koniec III kwartału 2018 r.

Lp.	Wyszczególnienie	2017-09	2017-12	2018-03	2018-06	2018-09
1	Suma bilansowa	10 195 603	10 246 443	10 109 781	9 892 120	9 827 461
2	Wybrane pozycje rachunku zysków i strat					
	Wynik ze sprzedaży	177 781	224 049	76 530	152 168	238 582
	Wynik z działalności operacyjnej	375 351	527 794	6 241	5 397	31 652
	Wynik z działalności gospodarczej	23 100	61 517	0	0	0
	Wynik finansowy netto	16 286	55 547	2 073	-4 485	16 427
3	Wybrane pozycje bilansu					
	Aktywa trwałe	6 316 433	6 419 474	5 741 835	5 809 769	5 811 220
	Aktywa obrotowe	3 879 170	3 826 969	4 286 391	4 003 823	3 937 573
	Wartość pożyczek udzielonych członkom przez SKOK ogółem	6 002 114	5 986 407	5 994 480	6 077 300	6 079 155
	Kapitał (fundusz) własny wg bilansu	252 501	380 261	378 082	366 413	358 912
	Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	9 943 102	9 866 182	9 731 679	9 525 650	9 468 549
	Depozyty ogółem	9 786 994	9 694 322	9 576 258	9 376 071	9 282 638
4	Adekwatność kapitałowa SKOK					
	Fundusze własne według ustawy o skok	255 772	337 501	327 501	384 425	362 120
	Wymóg kapitałowy obliczony zgodnie z rozporządzeniem MF	451 348	436 971	435 391	436 213	435 313
	Niedobór/nadwyżka funduszy własnych w stosunku do nowego wymogu kapitałowego	-195 576	-99 470	-107 891	-51 788	-73 193
	Współczynnik kapitałowy obliczony zgodnie z rozporządzeniem MF	2,83%	3,86%	3,76%	4,41%	4,16%
	Fundusze własne wg ustawy o skok (po uwzględnieniu wyników inspekcji oraz bieżącego nadzoru analitycznego)	235 126	316 855	325 025	378 559	361 813
	Niedobór/nadwyżka funduszy własnych w stosunku do nowego wymogu kapitałowego	-215 189	-119 084	-110 243	-57 361	-73 485
	Współczynnik kapitałowy obliczony zgodnie z rozporządzeniem MF (po uwzględnieniu wyników inspekcji oraz bieżącego nadzoru analitycznego)	2,61%	3,63%	3,73%	4,34%	4,16%

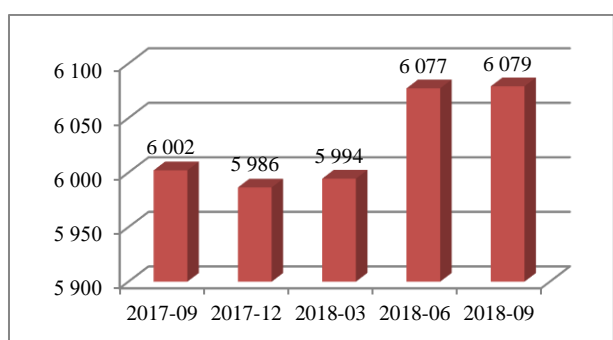
Wykres 54. Suma bilansowa SKOK (w mln zł) – kasy działające na koniec III kwartału 2018 r.

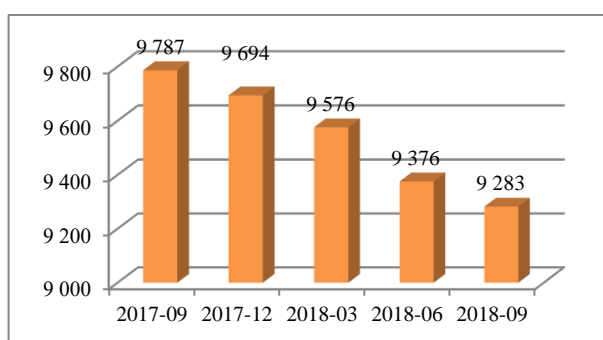
Wykres 55. Kapitał (fundusz) własny SKOK (w mln zł) – kasy działające na koniec III kwartału 2018 r.

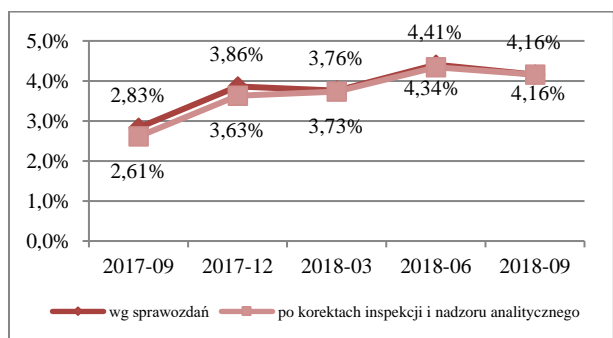
Wykres 56. Pożyczki i kredyty netto (w mln zł.) – kasy działające na koniec III kwartału 2018 r.

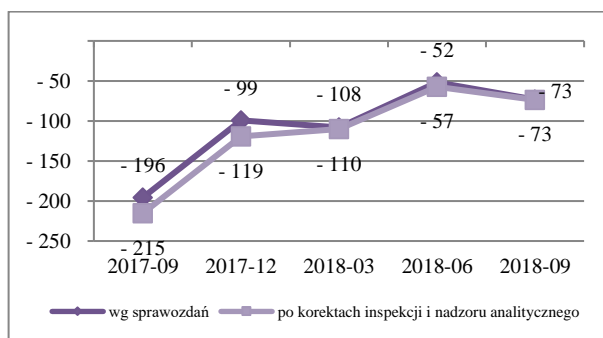
Wykres 57. Wartość depozytów SKOK ogółem (w mln zł) – kasy działające na koniec III kwartału 2018 r.

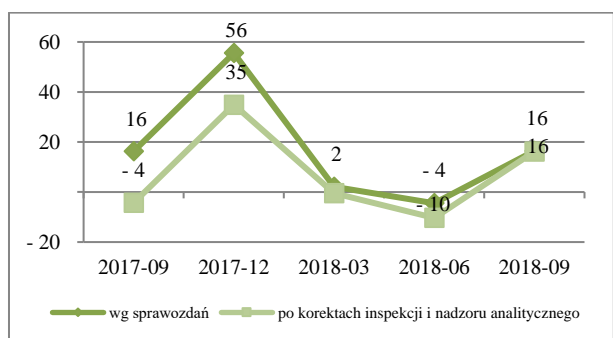
Wykres 58. Współczynnik wypłacalności w sektorze SKOK – kasy działające na koniec III kwartału 2018 r.

Wykres 59. Niedobór funduszy własnych w stosunku do wymogu kapitałowego w sektorze SKOK (w mln zł) – kasy działające na koniec III kwartału 2018 r.

Wykres 60. Wynik finansowy netto SKOK (w mln zł) – kasy działające na koniec III kwartału 2018 r.

Wykres 61. Wybrane pozycje rachunku zysków i strat SKOK (w mln zł) – na koniec III kwartału 2018 r.

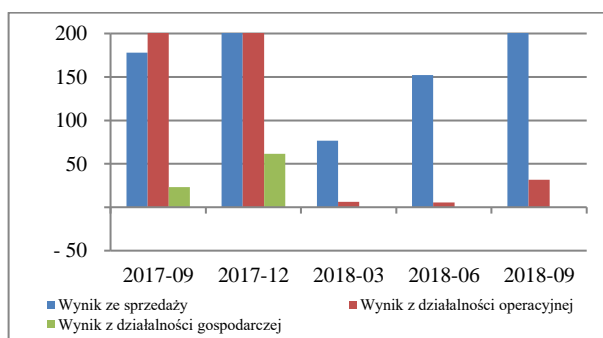
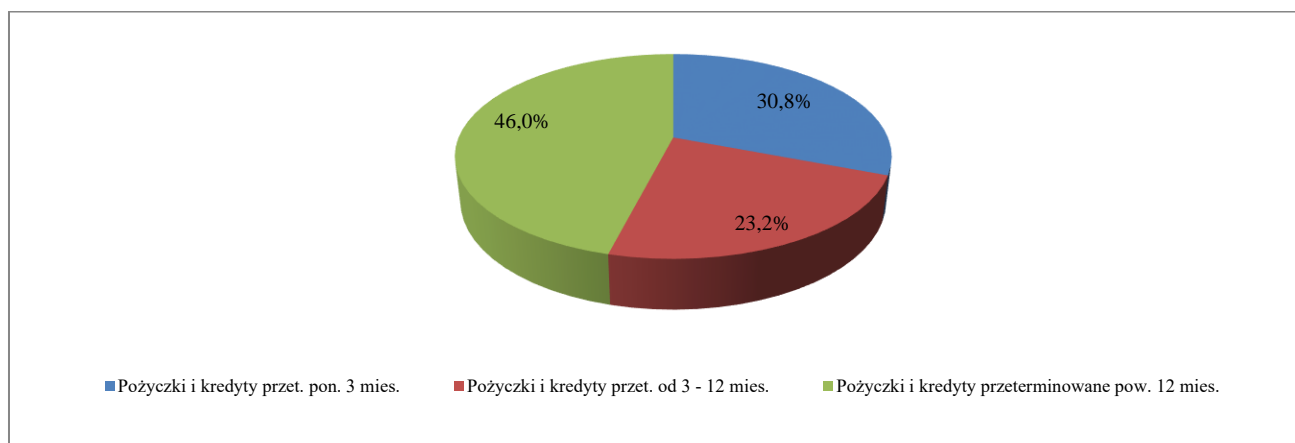

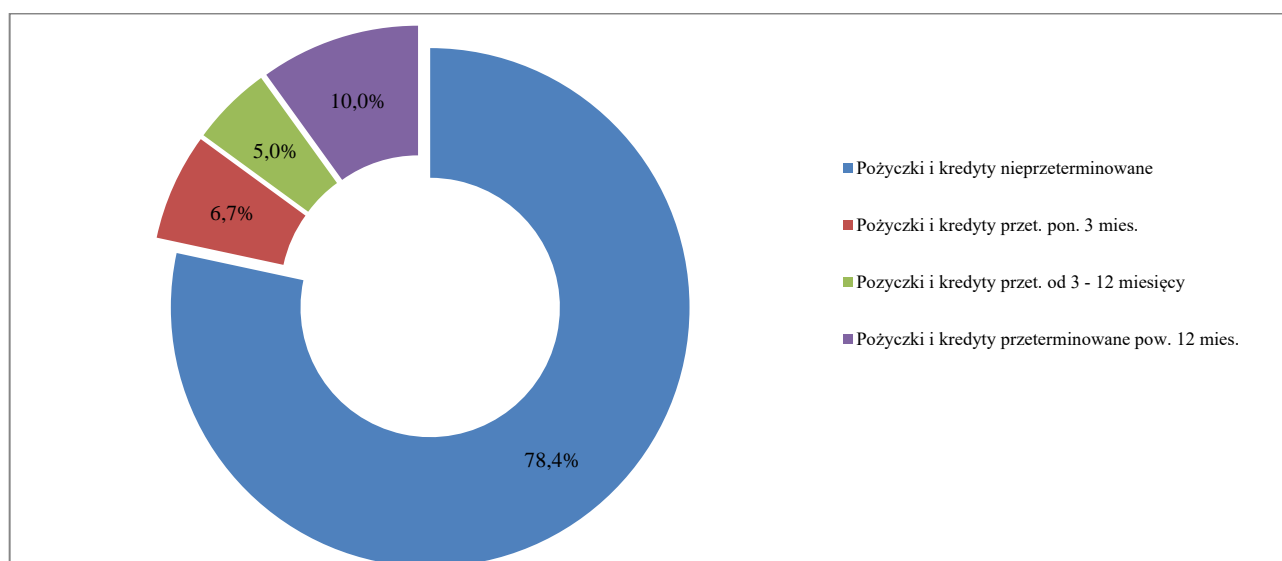
Tabela 42. Kredyty zagrożone (przeterminowane) w SKOK wrzesień 2018 r. (w tys. zł) – kasy działające na koniec III kwartału 2018 r.

Lp.	Wyszczególnienie	2018-09	
		Wartość	Udział w portfelu kredytów zagrożonych
1	Kredyty przeterminowane ogółem (wartość bilansowa brutto), w tym:	1 485 892	100,00%
a)	- kredyty przeterminowane do 3 miesięcy	458 233	30,84%
b)	- kredyty przeterminowane od 3 do 12 miesięcy	344 128	23,16%
c)	- kredyty przeterminowane powyżej 12 miesięcy	683 531	46,00%
2	Utworzony odpis aktualizujący	807 062	

Wykres 62. Struktura kredytów przeterminowanych w SKOK – wrzesień 2018 r.

Wykres 63. Udział kredytów zagrożonych w kredytach ogółem w SKOK – wrzesień 2018 r.

Spis tabel

Tabela 1. Główne wielkości charakteryzujące sektor skok (kasy działające – 33 – na koniec III kwartału 2018 r.)	5
Tabela 2 Główne wielkości charakteryzujące sektor skok (kasy działające na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych).....	6
Tabela 3. Wartość pożyczek udzielonych członkom przez kasy prowadzące działalność na koniec III kwartału 2018 r. (w tys. zł).....	8
Tabela 4 Wartość pożyczek udzielonych członkom przez kasy prowadzące działalność na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych (w tys. zł).....	8
Tabela 5. Struktura portfela wg terminów pierwotnych (w tys. zł) – kasy działające na koniec III kwartału 2018r.....	9
Tabela 6. Struktura portfela kredytowego (ujęcie podmiotowe) w tys. zł – kasy działające na koniec III kwartału 2018r.....	10
Tabela 7. Struktura portfela kredytowego (ujęcie podmiotowe) w tys. zł – kasy działające na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych.....	10
Tabela 8. Struktura portfela kredytowego (ujęcie przedmiotowe) w tys. zł – kasy działające na koniec III kwartału 2018 r.....	11
Tabela 9. Struktura portfela kredytowego (ujęcie przedmiotowe) w tys. zł – kasy działające na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych.....	11
Tabela 10. Struktura portfela kredytowego – kasy działające na koniec III kwartału 2018 r.	12
Tabela 11. Struktura portfela kredytowego – kasy działające na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych.....	12
Tabela 12. Struktura portfela restrukturyzowanego (wrzesień 2018 r.) – kasy działające.....	13
Tabela 13. Struktura pozostałych aktywów kas w tys. zł – kasy działające na koniec III kwartału 2018 r.	14
Tabela 14. Udział poszczególnych składników aktywów finansowych w aktywach ogółem tys. zł (wrzesień 2018 r.) – kasy działające	15
Tabela 15. Kredyty i pożyczki ze stwierdzoną utratą wartości w tys. zł – kasy działające na koniec III kwartału 2018r.....	15
Tabela 16 Kredyty i pożyczki ze stwierdzoną utratą wartości w tys. zł – kasy działające wg poszczególnych okresów sprawozdawczych	16
Tabela 17. Kredyty i pożyczki przeterminowane w podziale na okresy przeterminowania w tys. zł (wrzesień 2018 r.) – kasy działające.....	16
Tabela 18. Struktura kredytów przeterminowanych w podziale na rodzaje w tys. zł (wrzesień 2018 r.) – kasy działające.....	17
Tabela 19. Struktura kredytów przeterminowanych w podziale podmiotowym (wrzesień 2018 r.) – kasy działające.....	17
Tabela 20. Struktura sprzedanych wierzytelności – kasy działające na koniec III kwartału 2018 r.	18
Tabela 21. Wartość środków płynnych w tys. zł – kasy działające.....	18
Tabela 22. Środki płynne w tys. zł – kasy działające.....	19
Tabela 23. Relacja kredytów do depozytów ogółem w tys. zł – kasy działające.....	20
Tabela 24. Struktura źródeł finansowania działalności kas w tys. zł (wrzesień 2018 r.) – kasy działające....	20
Tabela 25. Zobowiązania finansowe w podziale na podmioty i produkty w tys. zł (wrzesień 2018 r.) – kasy działające.....	21
Tabela 26. Wartość depozytów w tys. zł – kasy działające na koniec III kwartału 2018r.	21
Tabela 27. Struktura depozytów wg podmiotów (wrzesień 2018 r.) dane w tys. zł – kasy działające	21
Tabela 28. Średnia wartość depozytu (wrzesień 2018 r.) w zł – kasy działające.....	22

Tabela 29. Zobowiązania z tytułu oszczędności wg wartości bilansowej w podziale na terminy pierwotne w tys. zł (wrzesień 2018 r.) – kasy działające	23
Tabela 30. Adekwatność kapitałowa kas (kasy działające na koniec III kwartału 2018 r.)	24
Tabela 31. Struktura funduszy własnych kasy działające na koniec III kwartału 2018r. (dane w tys. zł)	25
Tabela 32. Współczynnik wypłacalności kas prowadzących działalność na koniec III kwartału 2018 r.	26
Tabela 33. Liczba kas pod względem poziomu współczynnika wypłacalności oraz udziały tych kas w aktywach.....	26
Tabela 34 Kasy działające na koniec III kwartału 2018 roku, które otrzymały pomoc z Kasy Krajowej	29
Tabela 35. Kasy działające na koniec III kwartału 2018 roku, które nie otrzymały pomocy z Kasy Krajowej	29
Tabela 36. Wybrane pozycje rachunku zysków i strat (w tys. zł) – kasy działające na koniec III kwartału 2018r.....	30
Tabela 37. Marża i rozpiętość odsetkowa - kasy działające na koniec III kwartału 2018 r.	32
Tabela 38. Liczba skok prowadzących działalność na koniec okresu sprawozdawczego wg uzyskanego wyniku finansowego netto.....	32
Tabela 39. Wartość udzielonych kredytów i depozytów w kasach prowadzących działalność na koniec okresu sprawozdawczego - w tys. zł	33
Tabela 40. Wybrane miary efektywności sektora skok – kasy działające na koniec III kwartału 2018r.	34
Tabela 41. Wybrane charakterystyki sektora skok (w tys. zł) – kasy działające na koniec III kwartału 2018 r.	35
Tabela 42. Kredyty zagrożone (przeterminowane) w SKOK wrzesień 2018 r. (w tys. zł) – kasy działające na koniec III kwartału 2018 r.	37

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba kas w poszczególnych grupach z zastosowaniem kryterium - wielkość aktywów (dane na koniec III kwartału 2018 r.).....	7
Wykres 2. Udziały poszczególnych grup kas w aktywach sektora SKOK (dane na koniec III kwartału 2018 r.)	7
Wykres 3. Udziały kas pogrupowanych wg liczby członków w ogólnej liczbie członków SKOK (dane na koniec III kwartału 2018 r.).....	7
Wykres 4. Liczba kas w poszczególnych grupach z zastosowaniem kryterium liczby członków (dane na koniec III kwartału 2018 r.).....	7
Wykres 5. Struktura portfela kredytowego wg terminu zapadalności (w tys. zł) – kasy działające na koniec III kwartału 2018r.....	8
Wykres 6. Struktura portfela wg terminów pierwotnych w tys. zł - kasy działające na koniec III kwartału 2018r.....	9
Wykres 7. Struktura portfela kredytowego wg terminów pierwotnych (wrzesień 2018 r.) – kasy działające na koniec III kwartału 2018r.	9
Wykres 8. Udziały poszczególnych rodzajów kredytów w portfelu kredytowym (wrzesień 2018 r.) – kasy działające na koniec III kwartału 2018 r.	11
Wykres 9. Struktura portfela kredytowego wg liczby rachunków (wrzesień 2018 r.) – kasy działające.....	13
Wykres 10. Struktura portfela kredytowego wg kwoty (wrzesień 2018 r.) – kasy działające	13
Wykres 11. Udział kredytów i pożyczek restrukturyzowanych w portfelu (wrzesień 2018 r.) – kasy działające	13
Wykres 12. Struktura portfela restrukturyzowanego w tys. zł (wrzesień 2018 r.) – kasy działające	13
Wykres 13. Udział poszczególnych składników aktywów finansowych w aktywach ogółem (wrzesień 2018 r.) – kasy działające	15
Wykres 14. Udział pożyczek i kredytów z utratą wartości w portfelu kredytowym na koniec III kwartału 2018 r. – kasy działające	16
Wykres 15. Udział pożyczek i kredytów przeterminowanych w podziale na okresy (wrzesień 2018 r.) – kasy działające	16
Wykres 16. Udział poszczególnych rodzajów kredytów przeterminowanych w portfelu (wrzesień 2018 r.) – kasy działające.....	17
Wykres 17. Udział aktywów płynnych w aktywach ogółem (wrzesień 2018 r.) – kasy działające	19
Wykres 18. Struktura środków płynnych kas - stan na koniec III kwartału 2018 r. – kasy działające	19
Wykres 19. Rozwój portfela kredytów i depozytów - w mln zł.....	20
Wykres 20. Relacja kredytów do depozytów ogółem	20
Wykres 21. Struktura źródeł finansowania działalności kas w mln. zł (wrzesień 2018 r.) – kasy działające.	20
Wykres 22. Struktura depozytów w mln zł – kasy działające	21
Wykres 23. Struktura depozytów w mln zł (wrzesień 2018 r.) – kasy działające.....	22
Wykres 24. Liczba rodzajów rachunków depozytowych w tys. (wrzesień 2018 r.) – kasy działające	22
Wykres 25. Struktura depozytów ogółem wg kwoty w mln zł (wrzesień 2018 r.) – kasy działające	22
Wykres 26. Struktura depozytów ogółem wg kwoty (wrzesień 2018 r.) – kasy działające	22
Wykres 27. Struktura depozytów ogółem wg ilości rachunków w tys. (wrzesień 2018 r.) – kasy działające	23
Wykres 28. Struktura depozytów ogółem pod względem ilości rachunków (wrzesień 2018 r.)	23
Wykres 29. Zobowiązania z tytułu oszczędności wg wartości bilansowej w podziale na terminy pierwotne w tys. zł (wrzesień 2018 r.) – kasy działające	23
Wykres 30. Struktura depozytów wg terminów pierwotnych mln zł – kasy działające na koniec III kwartału 2018r.....	23
Wykres 31. Średnie oprocentowanie depozytów w kasach i bankach	24

Wykres 32. Wielkość możliwej do pokrycia straty z funduszy własnych - kasy działające na koniec III kwartału 2018r. (dane w mln zł).....	25
Wykres 33. Struktura funduszy własnych - kasy działające na koniec III kwartału 2018 r. (dane w mln zł).	26
Wykres 34. Podział kas z uwagi na poziom wykazywanego współczynnika wypłacalności (wrzesień 2018 r.) – kasy działające.....	27
Wykres 35. Udziały w aktywach kas z uwzględnieniem poziomu współczynnika wypłacalności (wrzesień 2018 r.) – kasy działające.....	27
Wykres 36. Podział kas z uwagi na poziom wykazywanego współczynnika wypłacalności (wrzesień 2018 r.) z uwzględnieniem korekt nadzoru inspekcyjnego i analitycznego – kasy działające	27
Wykres 37. Udziały w aktywach kas z uwzględnieniem poziomu współczynnika wypłacalności (wrzesień 2018 r.) z uwzględnieniem korekt nadzoru inspekcyjnego oraz analitycznego – kasy działające.....	27
Wykres 38. Wielkość udzielonej dotychczas przez Kasę Krajową pomocy ze względu na jej rodzaj (wrzesień 2018 r.)	28
Wykres 39. Udział pomocy w formie udziałów nadobowiązkowych w funduszu udziałowym kas działających na koniec III kwartału 2018 r. wg sumy bilansowej (dotyczy kas które otrzymały pomoc).....	28
Wykres 40. Udział pomocy w formie udziałów nadobowiązkowych w funduszu udziałowym kas działających na koniec III kwartału 2018 r. wg funduszy własnych (dotyczy kas, które otrzymały pomoc) .	28
Wykres 41. Średnia wielkość pomocy przyznana kasom wg wielkości funduszy własnych (tys. zł) – kasy działające na koniec III kwartału 2018r.	28
Wykres 42. Średnia wielkość pomocy przyznana kasom wg sumy bilansowej (tys. zł) – kasy działające na koniec III kwartału 2018r.	28
Wykres 43. Struktura przychodów z działalności SKOK – kasy działające na koniec III kwartału 2018 r.....	31
Wykres 44. Struktura kosztów z działalności SKOK – kasy działające na koniec III kwartału 2018 r.....	31
Wykres 45. Struktura kosztów działalności operacyjnej kas – kasy działające na koniec III kwartału 2018 r.	31
Wykres 46. Udział kas wykazujących zysk i stratę w aktywach sektora skok.....	33
Wykres 47. Liczba kas wg uzyskanego wyniku finansowego netto	33
Wykres 48. Udział portfeli kredytowych kas wykazujących zysk i stratę w kredytach sektora skok.....	33
Wykres 49. Udział w depozytach kas wykazujących zysk i stratę w depozytach sektora skok.....	33
Wykres 50. Poziom ROA w sektorze SKOK.....	34
Wykres 51. Wskaźnik koszty/dochody (C/I) w sektorze SKOK.....	34
Wykres 52. Poziom ROE w sektorze	34
Wykres 53. Aktywa na zatrudnionego w sektorze SKOK (w tys. zł)	34
Wykres 54. Suma bilansowa SKOK (w mln zł) – kasy działające na koniec III kwartału 2018 r.	36
Wykres 55. Kapitał (fundusz) własny SKOK (w mln zł) – kasy działające na koniec III kwartału 2018 r. ...	36
Wykres 56. Pożyczki i kredyty netto (w mln zł.) – kasy działające na koniec III kwartału 2018 r.	36
Wykres 57. Wartość depozytów SKOK ogółem (w mln zł) – kasy działające na koniec III kwartału 2018 r.	36
Wykres 58. Współczynnik wypłacalności w sektorze SKOK – kasy działające na koniec III kwartału 2018 r.	36
Wykres 59. Niedobór funduszy własnych w stosunku do wymogu kapitałowego w sektorze SKOK (w mln zł) – kasy działające na koniec III kwartału 2018 r.	36
Wykres 60. Wynik finansowy netto SKOK (w mln zł) – kasy działające na koniec III kwartału 2018 r.....	36
Wykres 61. Wybrane pozycje rachunku zysków i strat SKOK (w mln zł) – na koniec III kwartału 2018 r...	36
Wykres 62. Struktura kredytów przeterminowanych w SKOK – wrzesień 2018 r.....	37
Wykres 63. Udział kredytów zagrożonych w kredytach ogółem w SKOK – wrzesień 2018 r.....	37